

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

8

YANVAR-AVQUST

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

M Ü N D Ə R İ C A T

I	MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR	5
	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial inkişafının makroiqtisadi göstəriciləri	5
II	REAL SEKTOR	
	Ümumi daxili məhsul	12
	Sənaye	15
	Tikinti	40
	Kənd təsərrüfatı	46
	Nəqliyyat	50
	İnformasiya və rabitə	53
	İstehlak bazarı	54
	Əmtəə bazarı	55
	İctimai iaşə xidmətləri	60
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	61
	Qiymət indeksləri	64
	Kredit qoyuluşları	78
	Məşğulluq və işsizlik	80
III	DÖVLƏT SEKTORU	
	Dövlət büdcəsi	86
IV	XARİCİ SEKTOR	
	Xarici ticarət	95
V	SOSIAL SEKTOR	
	Əhalinin gəlirləri	96
	Əməkhaqqı	97
	Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi	98
	Demoqrafik vəziyyət	100
	Əlavələr	103
	Metodoloji izahatlar	123

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 8
13 sentyabr 2023-cü il

2023-cü İLİN YANVAR-AVQUST AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 80,1 milyard manatlıq və ya 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,8 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 1,1 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 2,6 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 42,4 faizi sənaye, 9,5 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 4,8 faizi tikinti, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,6 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 17,6 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,4 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 7895,0 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 45,1 milyard manatlıq və ya 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,7 faiz az sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 1,4 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 6,0 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 68,6 faizi mədənçıxarma sektorunda, 26,2 faizi emal sektorunda, 4,4 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 7,6 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,3 faiz artmışdır.

Emal sektorunda ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 97,1 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 80,4 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 52,1 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 30,1 faiz, kağız və karton istehsalı 27,2 faiz, içkilərin istehsalı 26,7 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 26,4 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 23,5 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 20,9 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 17,0 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 14,9 faiz, neft məhsullarının istehsalı 13,0 faiz, qida məhsullarının istehsalı 11,2 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 6,0 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 6,0 faiz, mebel istehsalı 6,0 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 2,8 faiz artmış, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 0,7 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 6,7 faiz, geyim istehsalı 13,6 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 17,7 faiz, sair sənaye məhsullarının istehsalı 30,5 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 30,7 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 31,4 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 1,9 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 15,6 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2023-cü il vəziyyətinə 806,6 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı davam edir. Sentyabr ayının 1-nə kimi qarğıdalı da daxil olmaqla tarlalardan 3000,7 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,1 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 868,5 min ton (0,5 faiz çox) kartof, 1486,8 min ton (3,1 faiz çox) tərəvəz, 430,9 min ton (5,4 faiz az) bostan məhsulları, 494,9 min ton (3,3 faiz çox)

meyvə və giləmeyvə, 73,6 min ton (əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə eyni səviyyədə) üzüm, 22,4 min ton (0,3 faiz çox) günəbaxan, 9,0 min ton (30,0 faiz çox) şəkər çuğunduru, 2,1 min ton (21,5 faiz az) tütün, 885,4 ton (16,4 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 140,5 ton pambıq yığılmışdır.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında diri çəkiddə 375,4 min ton ət, 1482,0 min ton süd, 1481,2 milyon ədəd yumurta, 14,8 min ton yun, 357,0 ton barama istehsal olunmuşdur. 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 1,7 faiz, yumurta istehsalı 11,9 faiz, barama istehsalı 4,6 faiz artmış, yun istehsalı isə 3,0 faiz azalmışdır.

2022-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 3,3 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları istehsalı 3,4 faiz, bitkiçilik məhsulları istehsalı 3,2 faiz artmışdır.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında **əsas kapitala** 10864,8 milyon manat məbləğində, yaxud 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15,4 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 12,2 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 17,1 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 6199,6 milyon manatı və ya 57,1 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 4116,1 milyon manatı (37,9 faizi) xidmət sahələrinə, 549,1 milyon manatı (5,0 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 8336,5 milyon manatını və ya 76,7 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 7928,4 milyon manatı və ya 73,0 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 148,2 milyon ton **yük** və 1189,1 milyon **sərnişin** daşınmışdır. 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 6,5 faiz, sərnişin daşınması isə 16,0 faiz artmışdır. Yüklərin 56,5 faizi avtomobil, 31,0 faizi boru kəməri, 8,2 faizi dəmir yolu, 4,2 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnişinlərin 87,8 faizi avtomobil, 11,6 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 1976,5 milyon manatlıq xidmətlərin 76,1 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 14,3 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,5 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 35723,2 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 7162,0 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 3,2 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 15,2 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 20173,9 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 15549,3 milyon manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 26333,2 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 16776,7 milyon dollarını və ya 63,7 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 9556,5 milyon dollarını (36,3 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 7220,2 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2022-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 14,2 faiz azalmış, real ifadədə isə 1,4 faiz artmışdır. İdxal real ifadədə 8,0 faiz artmış, ixrac isə 0,7 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 17,8 faiz, real ifadədə 14,2 faiz artaraq 2006,9 milyon dollar təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında **istehlak qiymətləri indeksi** 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 111,7 faiz, o

cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 113,4 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 110,6 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 110,2 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında muzzdlu işçilərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz artaraq 925,3 manata çatmışdır.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 14,3 faiz artaraq 50,9 milyard manat olmuşdur.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında **dövlət büdcəsinə** 20431,2 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 20649,7 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 218,5 milyon manatlıq kəsir yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2023-cü il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 22041,9 milyon manat təşkil etmiş, onun 18326,0 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 2,2 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2023-cü il avqust ayının 1-nə 12705,5 milyon manat olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya – 1,84 manata, 100 Türk lirəsinə – 8,06 manata, 100 Rusiya rubluna – 2,12 manata bərabər olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında **əhalinin sayı** 30261 nəfər və ya 0,3 faiz artaraq 2023-cü il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10157406^{*)} nəfərə çatmışdır.

^{*)}Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları, faktiki	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	80 096,4	100,8	105,8
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	48 843,3	102,6	110,3
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	7 895,0	100,2	105,3
Sənaye məhsulu, milyon manat	45 092,2	99,3	99,9
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	11 504,0	106,0	109,0
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	10 864,8	115,4	106,9
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	7 098,8	117,1	122,5
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	546,3	72,0	82,4
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	8 397,2	103,3	103,2
o cümlədən: bitkiçilik	4 492,0	103,2	103,6
heyvandarlıq	3 905,2	103,4	102,7
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	148,2	106,5	111,8
Nəqliyyat sektorunda sərnəşin daşınması, milyon sərnəşin	1 189,1	116,0	137,7
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	1 976,5	114,3	115,3
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	35 723,2	103,2	102,8
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	7 162,0	115,2	107,3
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	20 431,2	101,2	126,6
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	20 649,7	113,8	116,2
Dövlət büdcəsinin kəsiri, milyon manat	218,5	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	50 861,1	114,3	120,0
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	5 013,3	113,6	119,5

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2023-cü il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	12 705,5	117,5	125,7
Kredit qoyuluşları, 2023-cü il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	22 041,9	116,1	123,5
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	494,7	74,7	70,6
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	925,3*	111,3**	114,1***
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	111,7	113,2
Əhalinin sayı, 2023-cü il 01 avqust vəziyyətinə, min nəfər¹⁾	10 157,4	100,6	100,5
Xarici ticarət dövriyyəsi²⁾, milyon ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	26 333,2*	85,8**	171,9***
müqayisəli qiymətlərlə	x	101,4**	107,2***
o cümlədən: ixrac			
faktiki qiymətlərlə	16 776,7*	72,4**	200,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	99,3**	112,4***
ondan qeyri-neft ixracı			
faktiki qiymətlərlə	2 006,9*	117,8**	125,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	114,2**	112,6***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	9 556,5*	127,5**	119,1***
müqayisəli qiymətlərlə	x	108,0**	97,7***

Qeyd:

* 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları.

** 2023-cü ilin yanvar-iyul ayları 2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən.

*** 2022-ci ilin yanvar-iyul ayları 2021-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən.

¹⁾ Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

²⁾ Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul istehsalı

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə 80096,4 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,8 faiz çox ümumi daxili məhsul istehsal olunmuşdur.

İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,1 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 2,6 faiz artmışdır.

ÜDM istehsalının 42,4 faizi sənaye, 9,5 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 4,8 faizi tikinti, 2,4 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,6 faizi informasiya və rabitə sahələrinin, 17,6 faizi digər sahələrin payına düşmüş, məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 9,4 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 7895,0 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-avqust		2023-cü ilin yanvar-avqust ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
	2023	2022*)	
Ümumi Daxili Məhsul	80096,4	85691,4	100,8
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	4845,9	4288,6	103,3
Sənaye	33932,9	44612,2	99,1
o cümlədən:			
mədənçıxarma sənayesi	28439,9	39387,1	97,8
emal sənayesi	4476,9	4305,8	109,9
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	818,4	761,2	101,9
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	197,7	158,1	115,6
Tikinti	3871,3	3422,4	109,5
Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri	7622,9	6608,1	103,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	5001,3	5386,2	87,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1893,7	1332,7	126,6
İnformasiya və rabitə	1314,2	1149,4	114,3
Digər sahələr	14076,1	12295,1	101,7
Məhsula və idxala xalis vergilər	7538,1	6596,7	104,8

*) 2022-ci ilin yanvar avqust aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

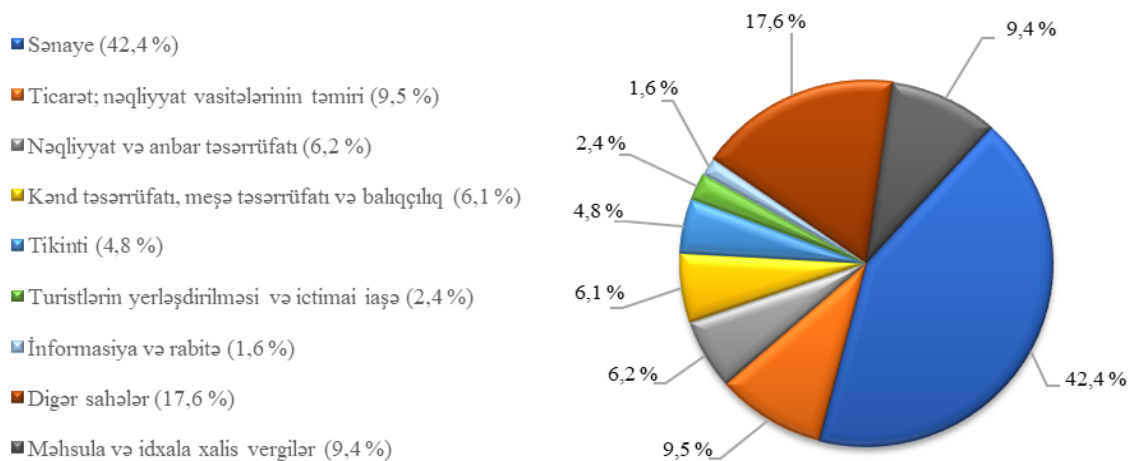
milyon manat

	Yanvar-avqust		2023-cü ilin yanvar-avqust ayları əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
	2023	2022*)	
Ümumi Daxili Məhsul	80096,4	85691,4	100,8
o cümlədən: neft-qaz sektoru	31253,1	41770,9	98,9
qeyri neft-qaz sektoru	48843,3	43920,5	102,6

*) 2022-ci ilin yanvar avqust aylarının göstəriciləri yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal olunmuş ümumi daxili məhsulun strukturu

Sənaye

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 0,7 faiz azalaraq 45,1 milyard manat təşkil etmişdir. Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 1,4 faiz azalmış, qeyri neft-qaz sektorunda isə 6,0 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 68,6 faizi mədənçıxarma, 26,2 faizi emal, 4,4 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 85,2 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 91,6 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 8,4 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

**Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə**

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
<u>2022-ci il</u>		
Yanvar	100,2	105,4
Fevral	89,7	104,6
Mart	96,1	103,9
Aprel	89,0	102,7
May	113,7	103,3
İyun	92,5	102,1
İyul	107,4	101,5
Avqust	95,2	99,9
Sentyabr	95,4	99,4
Oktyabr	101,5	99,0
Noyabr	104,6	98,9
Dekabr	117,3	98,9
<u>2023-cü il</u>		
Yanvar	100,6	95,7
Fevral	90,0	97,2
Mart	93,0	96,8

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
Aprel	93,5	97,6
May	113,0	98,1
İyun	93,0	98,4
İyul	104,6	98,4
Avqust	103,0	99,3

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2023-cü il vəziyyətinə 806,6 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 45,3 faizi Bakı, 13,4 faizi Sumqayıt, 3,8 faizi Gəncə, 3,2 faizi Şirvan şəhərlərinin, 0,4 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 64,7 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədəncıxarma sənayesi

Mədəncıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 30,9 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,0 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

Mədəncıxarma sənayesi üzrə istehsalın həcmi

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Mədəncıxarma sənayesi	30944,5	98,0
Xam neft və təbii qaz hasilatı	29211,5	98,1
Metal filizlərinin hasilatı	185,9	74,3
Mədəncıxarma sənayesinin digər sahələri	144,6	86,2
Mədəncıxarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi	1402,5	99,5

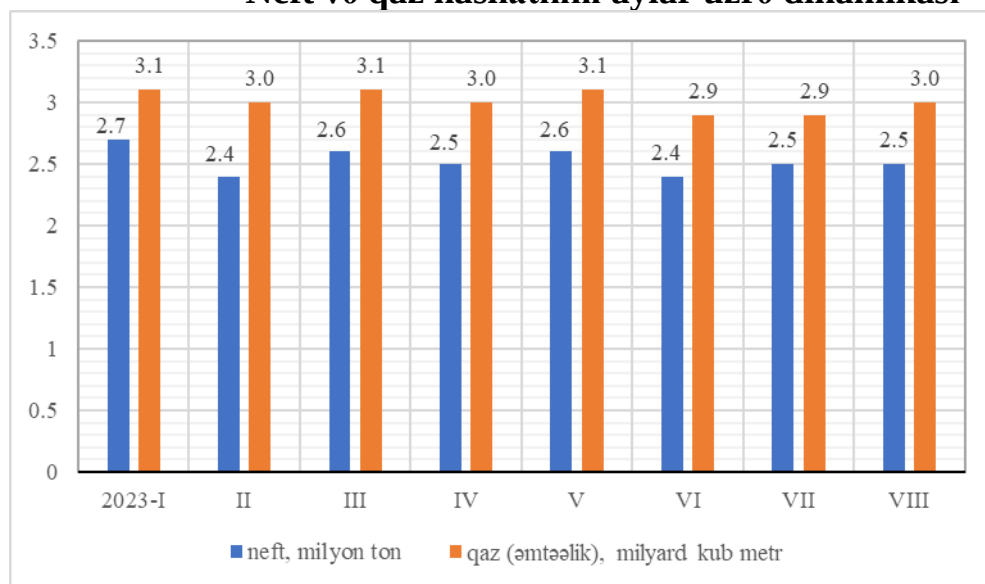
Sahənin əsas məhsulu olan əmtəəlik neft hasilatı 20,1 milyon ton, əmtəəlik təbii qaz hasilatı isə 24,1 milyard kub metr təşkil etmişdir. Əmtəəlik neft hasilatı əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 7,6 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,3 faiz artmışdır.

**Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş
əsas məhsullar**

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	20229,9	92,5	204,3
ondan əmtəəlik	20147,6	92,4	204,3
Təbii qaz, milyon kub metr	32199,6	105,0	-
ondan əmtəəlik	24142,3	105,3	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis konsentratı, ton	2096,1	124,9	593,3
Gümüş, kq	2716,8	58,9	250,7
Qızıl, kq	1375,7	69,9	246,0
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	199,2	85,8	-
Gips və anhidrit, min ton	335,2	158,1	31,6
Tikinti qumu, min ton	603,0	165,8	16,6
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı və çaxmaq daşı, min ton	1443,0	99,6	66,4
Bentonit, min ton	90,4	104,1	145,8
Duz, ton	48523,6	100,0	281,6

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

Emal sənayesində 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 11785,3 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 7

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

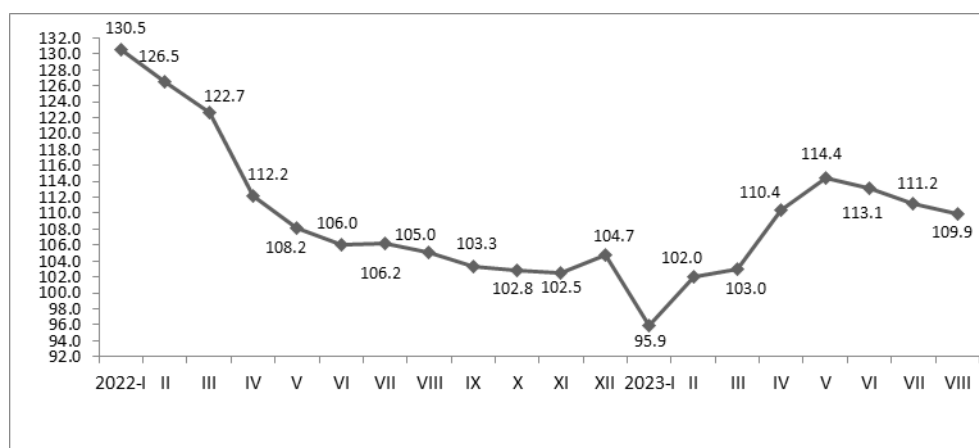
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2022-ci il		
Yanvar	130,5	131,5
Yanvar-fevral	126,5	127,0
Yanvar-mart	122,7	125,6
Yanvar-aprel	112,2	120,8
Yanvar-may	108,2	119,9
Yanvar-iyun	106,0	115,4
Yanvar-iyul	106,2	114,1
Yanvar-avqust	105,0	111,7
Yanvar-sentyabr	103,3	108,9

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
Yanvar-oktyabr	102,8	106,6
Yanvar-noyabr	102,5	105,9
Yanvar-dekabr	104,7	108,6
2023-cü il		
Yanvar	95,9	98,6
Yanvar-fevral	102,0	106,6
Yanvar-mart	103,0	104,4
Yanvar-aprel	110,4	106,2
Yanvar-may	114,4	108,3
Yanvar-iyun	113,1	107,7
Yanvar-iyul	111,2	108,7
Yanvar-avqust	109,9	108,2

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Emal sənayesi –cəmi	11785,3	109,9
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	3213,2	111,2
içki istehsalı	488,8	126,7
tütün məmulatlarının istehsalı	590,8	106,0
toxuculuq sənayesi	224,3	123,5
geyim istehsalı	64,6	86,4
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	12,7	93,3
məbeldən başqa ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	24,3	197,1
kağız və karton istehsalı	109,7	127,2
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	70,9	130,1
neft məhsullarının istehsalı	2974,1	113,0
kimya sənayesi	1027,7	106,0
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	14,6	102,8
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	411,0	120,9
tikinti materiallarının istehsalı	703,3	126,4
metallurgiya sənayesi	489,0	69,3
hazır metal məmulatlarının istehsalı	204,0	117,0
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	20,4	180,4
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	127,8	99,3
maşın və avadanlıqların istehsalı	345,0	114,9
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	109,2	152,1
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	4,7	82,3
mebellərin istehsalı	172,6	106,0
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	47,9	69,5
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	334,7	68,6

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə içki istehsalında 26,7 faiz, qida məhsullarının istehsalında 11,2 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında isə 6,0 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından üzüm şərabının istehsalı 52,2 faiz, unlu qənnadı məmulatlarının istehsalı 24,3 faiz, şəkərli qənnadı məmulatlarının istehsalı 21,5 faiz, siqaret istehsalı 14,5 faiz, meyvə-tərəvəz konservlərinin istehsalı isə 2,7 faiz artmışdır.

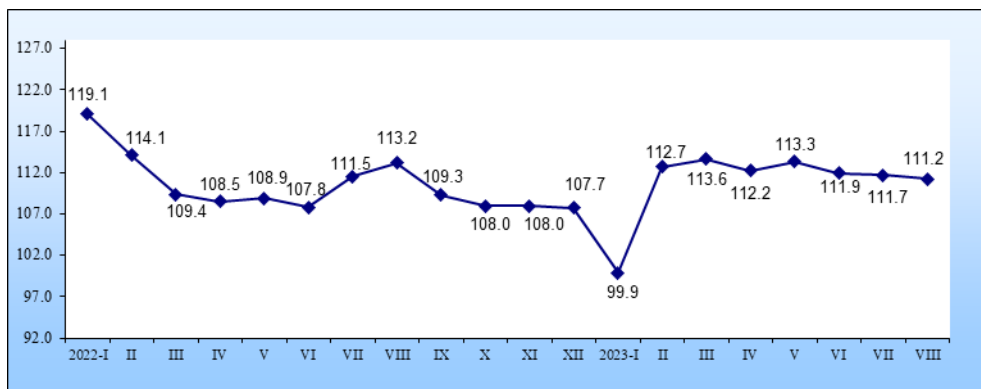
Cədvəl 9

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	119,1	87,2	69,5
Yanvar-fevral	114,1	84,4	89,7
Yanvar-mart	109,4	80,0	104,5
Yanvar-aprel	108,5	85,7	88,2
Yanvar-may	108,9	89,6	92,8
Yanvar-iyun	107,8	92,2	92,5
Yanvar-iyul	111,5	93,1	97,6
Yanvar-avqust	113,2	93,9	102,4
Yanvar-sentyabr	109,3	94,8	100,1
Yanvar-oktyabr	108,0	95,8	97,6
Yanvar-noyabr	108,0	95,3	95,1
Yanvar-dekabr	107,7	96,0	87,8
2023-cü il			
Yanvar	99,9	124,1	95,8
Yanvar-fevral	112,7	117,9	134,7
Yanvar-mart	113,6	125,1	106,6
Yanvar-aprel	112,2	118,1	109,8
Yanvar-may	113,3	127,4	108,4
Yanvar-iyun	111,9	126,5	107,0
Yanvar-iyul	111,7	126,0	110,0
Yanvar-avqust	111,2	126,7	106,0

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 10

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı
sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Kolbasa məmulatları, ton	17941,4	109,1	39,5
Meyvə şirələri, min dkl	3013,6	95,4	777,2
Meyvə-tərəvəz konservləri, ton	121096,2	102,7	25622,0
Duru bitki yağları, ton	23981,6	71,6	3290,3
Marqarin, ton	30635,6	80,6	4780,0
Qaymaq, xama, ton	5785,8	108,2	-
Kərə yağı, ton	18053,4	102,7	85,4
Pendir və kəsmik, ton	35649,0	102,9	61,5
Unlu qənnadı məmulatları, ton	47037,1	124,3	354,6
Makaron məmulatları, ton	3340,9	69,3	0,2
Şəkər, qənd, min ton	234,1	99,5	33,0
Şəkərli qənnadı məmulatları, ton	8504,0	121,5	113,6
Çay, ton	7506,6	91,5	103,7
Qida duzu, min ton	47,1	100,0	2,3
İçki məhsulları			
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	31885,2	118,6	407,7

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Şirirləşdirilməmiş sular, min dkl	17074,9	140,2	559,1
Viski, konyak, min dkl	174,0	9,2 d.	40,0
Üzüm şərabı, min dkl	763,3	152,2	881,0
Araq, min dkl	820,9	108,2	236,8
Pivə, min dkl	3831,5	114,4	240,8
Tütün məmulatları			
Siqaret və siqarlar, milyon ədəd	10045,0	114,5	854,6
Tütün, ton	1113,7	36,6	598,9

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 301,6 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 23,5 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında 6,7 faiz, geyim istehsalında isə 13,6 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 11

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	86,1	93,6	2,1 d.
Yanvar-fevral	88,8	112,3	144,5
Yanvar-mart	89,9	150,2	78,4
Yanvar-aprel	88,8	155,4	75,8
Yanvar-may	79,5	150,6	95,3
Yanvar-iyun	77,2	159,0	112,9
Yanvar-iyul	75,4	152,0	129,4
Yanvar-avqust	72,0	147,3	159,9

REAL SEKTOR

...ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
Yanvar-sentyabr	68,9	144,7	163,1
Yanvar-oktyabr	69,3	137,6	159,9
Yanvar-noyabr	71,2	139,0	164,3
Yanvar-dekabr	101,3	146,2	193,9
2023-cü il			
Yanvar	117,5	125,4	2,9 d.
Yanvar-fevral	125,6	117,3	3,7 d.
Yanvar-mart	128,0	98,9	108,2
Yanvar-aprel	140,5	76,8	103,5
Yanvar-may	149,9	71,6	99,6
Yanvar-iyun	148,7	67,1	83,5
Yanvar-iyul	143,0	76,6	80,9
Yanvar-avqust	123,5	86,4	93,3

Cədvəl 12

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq mahlıcı, ton	42581,9	98,9	30100,4
Pambıq ipliği, ton	10868,1	100,2	1579,7
Pambıq parçalar, min kv.m	16290,3	138,6	485,6
Pambıq yataq ağları, min ədəd	16,1	65,4	6,6
Xalça və xalça məmulatları, min kv.m	2,4	85,7	5,2
Geyim istehsalı			
Üst geyim, min ədəd	297,7	53,0	18,3
İstehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	1465,9	151,0	60,8
Alt geyim, min ədəd	494,3	102,4	8,2
Sair geyim, min ədəd	4327,9	91,5	906,3

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023- cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Corab məmulatları, min cüt	2407,4	92,8	46,2
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Aşılانmış xəz dərilər, min kv.m	17,6	-	3,9
Emal edilmiş dəri, min kv.m	22,9	74,6	140,0
Ayaqqabı, min cüt	502,7	62,5	5,6

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 2974,1 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 13,0 faiz artmışdır. Neft məhsullarının istehsalında sürtkü yağlarının istehsalı 70,9 faiz, neft koksunun istehsalı 37,8 faiz, qazoylların (dizel yanacağı) istehsalı 22,4 faiz, avtomobil benzininin istehsalı 21,3 faiz artmış, neft bitumu istehsalı 33,4 faiz, mazut istehsalı isə 92,3 faiz azalmışdır.

Cədvəl 13

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	951,2	121,3	22,1
Ağ neft, min ton	384,2	107,5	42,3
Qazoyllar (dizel yanacağı), min ton	1547,4	122,4	97,3
Mazut, min ton	5,2	7,7	2,6
Sürtkü yağları, min ton	40,0	170,9	4,7
Maye qazlar, min ton	159,6	108,9	2,0

...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Neft koksu; neft bitumu və neft məhsullarının digər qrupları, min ton	737,7	81,4	27,3
ondan:			
neft bitumu, min ton	171,5	66,6	13,6
neft koksu, min ton	160,7	137,8	13,5

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 1453,3 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 20,9 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 6,0 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı isə 2,8 faiz artmışdır.

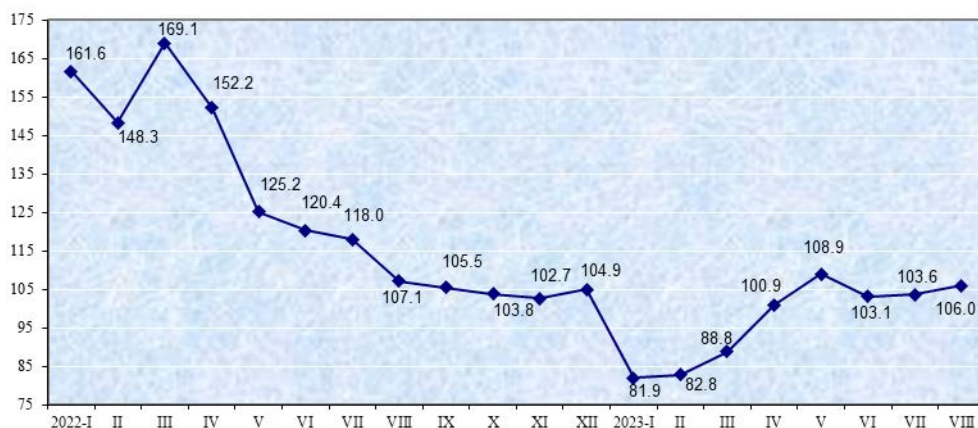
Kimya sənayesi məhsullarından polietilen istehsalı 34,0 faiz, etilen istehsalı 33,1 faiz, propen (propilen) istehsalı 28,6 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarından plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatların istehsalı 2,3 dəfə, sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqların istehsalı 31,3 faiz, plastmas çubuqlar, millər və profillərin istehsalı isə 11,2 faiz artmışdır.

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
<u>2022-ci il</u>			
Yanvar	161,6	163,2	118,6
Yanvar-fevral	148,3	142,6	123,2
Yanvar-mart	169,1	167,4	129,3
Yanvar-aprel	152,2	2,0 d.	120,0
Yanvar-may	125,2	2,1 d.	119,9
Yanvar-iyun	120,4	2,1 d.	110,1
Yanvar-iyul	118,0	2,0 d.	109,5
Yanvar-avqust	107,1	176,7	108,5
Yanvar-sentyabr	105,5	138,1	106,5
Yanvar-oktyabr	103,8	116,9	106,5
Yanvar-noyabr	102,7	107,7	106,0
Yanvar-dekabr	104,9	94,8	107,3
<u>2023-cü il</u>			
Yanvar	81,9	54,5	97,4
Yanvar-fevral	82,8	159,4	123,9
Yanvar-mart	88,8	168,8	116,9
Yanvar-aprel	100,9	95,6	112,2
Yanvar-may	108,9	83,6	116,5
Yanvar-iyun	103,1	72,7	116,0
Yanvar-iyul	103,6	86,1	119,5
Yanvar-avqust	106,0	102,8	120,9

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Təsirsiz qazlar, min kub metr	32910,8	119,2	49,6
ondan:			
azot, min kub metr	15737,7	101,7	42,0
Lak-boya məmulatları, ton	24077,5	119,2	172,8
Qeyri-üzvi kimyəvi maddələr, min ton	18110,0	122,8	4970,0
ondan:			
yod, ton	139,8	112,4	44,2
Üzvi kimyəvi maddələr, min ton	634,9	102,1	43,7
ondan:			
etilen, min ton	114,7	133,1	0,8
propen (propilen), min ton	103,8	128,6	1,1

REAL SEKTOR

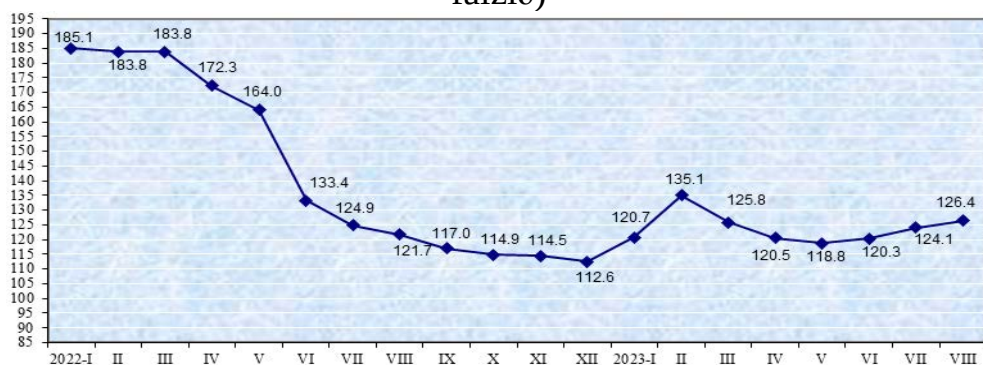
...ardı

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
metanol (metil spirti), min ton	303,9	85,0	35,8
Etil spirti, min dkl	32,2	137,0	38,4
Gübrə və azot birləşmələri, min ton	244,2	67,4	58,3
ondan:			
karbamid, min ton	244,0	67,3	58,1
İlkin formada plastik kütlə, min ton	217,0	134,9	17,8
ondan:			
polietilen, min ton	112,7	134,0	6,6
Yapışqan və yapışdırıcı maddələr, min ton	75,5	112,9	6,2
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Dərmanlar, min manat	7156,7	138,9	246,6
Tibbi maskalar, milyon ədəd	0,9	5,1	5,4
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Plastmas çubuqlar, millər və profillər, ton	5416,4	111,2	3,0
Sərt plastmasdan borular, borucuqlar, qolçaqlar və şlanqlar, ton	21645,9	131,3	2680,2
Polietilendən kisə və çantalar, ton	9658,7	89,6	398,4
Plastmas butulkalar, flakonlar və oxşar məmulatlar, min ədəd	107047,7	2,3 d.	17074,8
Polietilendən başqa, digər plastmas kisələr və çantalar, ton	937,4	28,2	-
Döşəmə, divar və tavan üçün plastik kütlədən rulon və ya plitka şəklində örtük, min kv. metr	164,4	96,3	-
Digər plastmasdan tikinti məmulatları, ton	1631,0	73,5	790,1
Məsaməli plastik kütlədən sair plastinlər, lövhələr, ton	1413,0	108,4	34,2

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsalın ümumi dəyəri 703,3 milyon manat olmaqla, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 26,4 faiz artmışdır. Dövr ərzində tikinti gipsinin istehsalı 96,4 faiz, əhəng istehsalı 29,1 faiz, tikinti şüşəsinin istehsalı 22,9 faiz, beton istehsalı isə 13,6 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən,
faizlə)

**Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində
istehsal edilmiş əsas məhsullar**

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023- cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tikinti şüşəsi, min kv. metr	6104,7	122,9	2196,8
Tikinti kərpicləri, min kub metr	372,1	90,6	1,2
Sement klinkerləri, min ton	2427,4	108,0	357,5
Sement, min ton	2412,3	103,6	62,1
Əhəng, min ton	34,6	129,1	4,0
Gips məmulatları, min ton	80,8	178,8	8,1
ondan:			
tikinti gipsi, min ton	53,8	196,4	1,7
Sementdən, betondan kərpiclər və oxşar məmulatlar, min ton	59,5	60,3	6,4
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	18,7	61,7	3,3
Beton, min ton	2423,2	113,6	-
Asfalt, min ton	41,7	36,0	0,2

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 693,0 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 17,0 faiz artım, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalında isə 30,7 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsi üzrə metaldan sair məmulatların istehsalı 56,7 faiz artmış, metallurgiya sənayesi üzrə polad tökmə istehsalı 22,9 faiz, armatur istehsalı isə 32,9 faiz azalmışdır.

**Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı
sahələrində indekslərin dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2022-ci il		
Yanvar	140,8	159,0
Yanvar-fevral	141,8	153,6
Yanvar-mart	134,9	115,2
Yanvar-aprel	127,9	134,3
Yanvar-may	134,2	143,3
Yanvar-iyun	126,0	147,0
Yanvar-iyul	117,2	132,4
Yanvar-avqust	109,9	135,9
Yanvar-sentyabr	107,5	134,3
Yanvar-oktyabr	105,4	112,9
Yanvar-noyabr	102,1	113,0
Yanvar-dekabr	115,6	117,7
2023-cü il		
Yanvar	62,3	75,5
Yanvar-fevral	64,6	95,8
Yanvar-mart	55,8	98,7
Yanvar-aprel	58,6	93,8
Yanvar-may	62,1	109,7
Yanvar-iyun	66,3	121,5
Yanvar-iyul	68,9	119,1
Yanvar-avqust	69,3	117,0

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	203,4	77,1	9,8
Armatur, min ton	207,7	67,1	6,5
Polad borular, min ton	204,4	2,7 d.	0,3
Emal edilməmiş qurğuşun, alüminium, sink, nikel və s., min ton	23,5	118,1	8,1
Alüminium məmulatları, ton	25576,3	70,2	2908,0
Alüminium borular, ton	4,8	32,4	4,4
Mis məftil, ton	78,1	51,6	-
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Metaldan konstruksiyalar, ton	15539,6	56,2	11135,7
İzolyasiyası olmayan çoxnaqilli məftil, trosar və oxşar məmulatlar, ton	5582,6	90,8	5,1
Metaldan sair məmulatlar, ton	14256,0	156,7	60,7

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 148,2 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 80,4 faiz artmış, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 0,7 faiz azalmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə stolüstü kompüterlərin istehsalı 3,1 dəfə, ölçmə cihazlarının istehsalı 98,4 faiz artmış, güc transformatorlarının istehsalı isə 6,9 faiz azalmışdır.

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
<u>2022-ci il</u>		
Yanvar	150,9	193,3
Yanvar-fevral	139,6	178,2
Yanvar-mart	104,1	2,1 d.
Yanvar-aprel	87,7	160,8
Yanvar-may	95,7	156,7
Yanvar-iyun	130,8	153,2
Yanvar-iyul	134,5	163,9
Yanvar-avqust	125,9	150,1
Yanvar-sentyabr	123,0	143,0
Yanvar-oktyabr	110,3	141,4
Yanvar-noyabr	98,8	137,1
Yanvar-dekabr	105,7	125,6
<u>2023-cü il</u>		
Yanvar	144,6	130,9
Yanvar-fevral	104,9	125,8
Yanvar-mart	135,7	108,7
Yanvar-aprel	2,6 d.	101,5
Yanvar-may	2,1 d.	102,4
Yanvar-iyun	188,9	106,4
Yanvar-iyul	2,0 d.	99,8
Yanvar-avqust	180,4	99,3

**Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik
avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsal edilmiş
əsas məhsullar**

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı			
Stolüstü kompüterlər, ədəd	3221	3,1 d.	-
Ölçmə cihazları, min ədəd	217,2	198,4	10,0
Elektrik avadanlıqlarının istehsalı			
Güc transformatorları, ədəd	403	93,1	-
Elektrik tənzimləyici cihazlar, ədəd	4746	53,4	1076
Digər elektrik naqilləri, ton	6119,6	100,9	1166,5
Məişət soyuducuları və dondurucuları, ədəd	595	35,9	10

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 458,9 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 52,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 14,9 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 17,7 faiz azalmışdır. 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 1942 ədəd və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 553 ədəd çox minik avtomobili istehsal olunmuşdur. Dövr ərzində əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə traktorların istehsalı 23,5 faiz artmışdır.

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində
istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2022-ci il			
Yanvar	169,8	3,0 d.	2,4 d.
Yanvar-fevral	143,3	2,3 d.	5,1 d.
Yanvar-mart	123,0	2,3 d.	6,6 d.
Yanvar-aprel	130,8	2,5 d.	4,4 d.
Yanvar-may	151,9	2,9 d.	4,5 d.
Yanvar-iyun	148,7	2,8 d.	2,6 d.
Yanvar-iyul	139,0	2,6 d.	3,0 d.
Yanvar-avqust	138,5	2,3 d.	3,3 d.
Yanvar-sentyabr	149,4	193,7	3,2 d.
Yanvar-oktyabr	145,0	181,7	3,2 d.
Yanvar-noyabr	146,9	173,9	3,4 d.
Yanvar-dekabr	158,8	168,0	3,9 d.
2023-cü il			
Yanvar	180,3	107,9	76,5
Yanvar-fevral	110,4	2,1 d.	77,0
Yanvar-mart	125,4	2,1 d.	99,6
Yanvar-aprel	123,5	169,2	72,7
Yanvar-may	109,0	132,9	69,4
Yanvar-iyun	110,9	134,9	81,2
Yanvar-iyul	120,0	138,7	83,0
Yanvar-avqust	114,9	152,1	82,3

Maşın və avadanlıqların, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2023-cü il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maşın və avadanlıqların istehsalı			
Nasoslar, ədəd	3673	94,1	203
ondan:			
ştanqlı quyu nasosları, ədəd	3425	98,8	138
Kran, qapaq və klapanlar, ton	178,0	189,4	84,5
ondan:			
fontan armaturu, ton	38,1	92,0	-
Qaldırıcı qurğular, ədəd	86	82,7	402
Traktorlar, ədəd	499	123,5	12
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı			
Minik avtomobilləri, ədəd	1942	139,8	454
Yük avtomobilləri, ədəd	271	148,9	15

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorları

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 1993,3 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,9 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 369,1 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 23

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1993,3	101,9
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	369,1	115,6

Cədvəl 24

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal edilmiş əsas məhsullar

Məhsul növləri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı		
Elektrik enerjisi, mln. kVt.s	18124,7*	100,8
ondan əmtəəlik	17508,2	100,7
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	16159,4	100,8
su elektrik stansiyalarının istehsalı	1260,9	97,6
küləklə işləyən elektrik stansiyalarının istehsalı	41,4	165,6
günəş enerjisi ilə işləyən elektrik stansiyalarının istehsalı	46,5	107,1
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı		
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, mln. kub metr	357,5	101,5

*) əsas fəaliyyəti elektrik enerjisinin istehsalı olmayan müəssisələr nəzərə alınmadan

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 10864,8 milyon manat və ya 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 15,4 faiz çox vəsait yönəldilmişdir. Neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 12,2 faiz, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi isə 17,1 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 6199,6 milyon manatı və ya 57,1 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 4116,1 milyon manatı (37,9 faizi) xidmət sahələrinin, 549,1 milyon manatı (5,0 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 53,7 faizi dövlət, 46,3 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Sərmayə qoyuluşunun 73,0 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 76,7 faizini təşkil etmişdir.

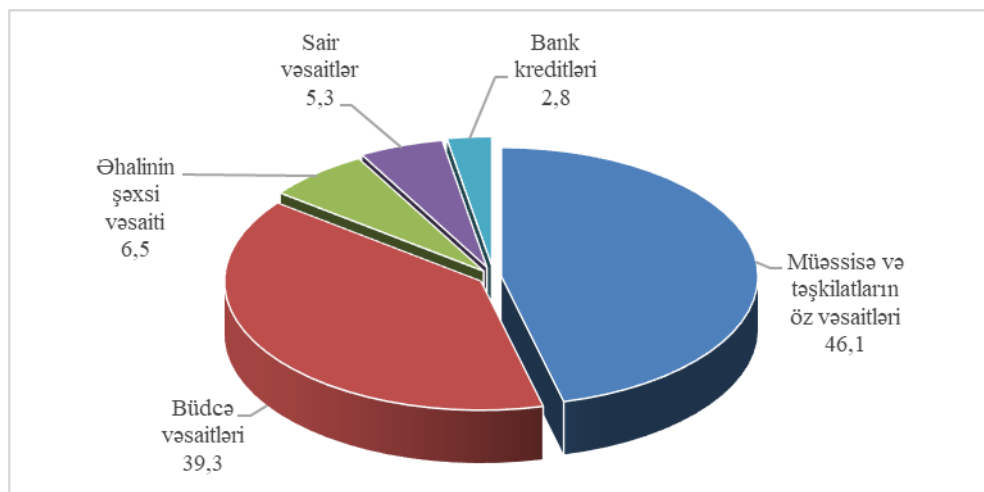
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitdə müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri 5008,7 milyon manat, büdcə vəsaitləri 4271,9 milyon manat, əhalinin şəxsi vəsaitləri 699,3 milyon manat, bank kreditləri 306,8 milyon manat, sair vəsaitlər 578,1 milyon manat təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	10864,8	115,4	100,0
o cümlədən: Müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri	5008,7	104,4	46,1
Bank kreditləri	306,8	110,9	2,8
Büdcə vəsaitləri	4271,9	131,4	39,3
Büdcədən kənar dövlət fondlarının vəsaitləri	-	-	-
Əhəlinin şəxsi vəsaiti	699,3	102,7	6,5
Sair vəsaitlər	578,1	140,7	5,3

Qrafik 7

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əsas kapitalla yönəldilmiş ümumi vəsaitin 39,7 faizi sənaye, 30,2 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 18,7 faizi tikinti, 3,8 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,3 faizi informasiya və rabitə, 1,3 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə, 1,2 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 0,9 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 0,6 faizi təhsil, 0,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 0,4 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 0,2 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, hər birində 0,1 faiz olmaqla inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, peşə, elmi və texniki fəaliyyət sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 26

**İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitalla
yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri**

İqtisadiyyatın sahələri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	10864,8	115,4	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	410,0	191,5	3,8
Sənaye	4312,3	104,8	39,7
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	3533,4	114,8	32,5
Emal sənayesi	459,4	67,8	4,3
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	216,9	75,3	2,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	102,6	141,7	0,9
Tikinti	2026,4	120,1	18,7
ondan mənzil tikintisi	549,1	102,5	5,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	93,6	118,3	0,9
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	3282,3	122,6	30,2

REAL SEKTOR

İqtisadiyyatın sahələri	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	...ardı
			Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
o cümlədən:			
nəqliyyat	3279,6	122,6	30,2
poçt və kuryer fəaliyyəti	2,7	5,5 d.	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	53,7	128,1	0,5
İnformasiya və rabitə	246,3	184,5	2,3
ondan rabitə	239,7	183,7	2,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	129,6	195,4	1,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	1,1	165,6	0,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	9,3	82,2	0,1
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	17,4	42,0	0,1
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	141,3	69,0	1,3
Təhsil	68,5	67,6	0,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	47,9	137,1	0,4
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	5,0	72,1	0,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	20,1	9,3 d.	0,2

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında neft-qaz sektoruna 3766,0 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 7098,8 milyon manatlıq vəsaitin 546,3 milyon manatı (ümumi sərmayənin 5,0 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında Bakı şəhərində İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin yeni inzibati binaları, “Bakı KOB evi”, “STEAM İnnovasiya Mərkəzi”, “Şimal” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, “Diamed” dərman istehsalı zavodu, Samux Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının yeni binası,

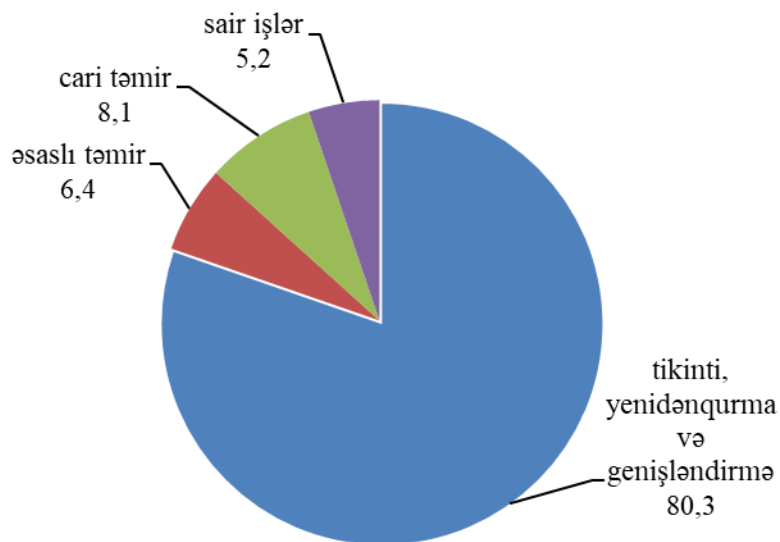
Cəbrayıl rayonunda “Cəbrayıl” qovşaq elektrik yarımstansiyası, “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” Sənaye Parkında “Avto Lizing Azərbaycan” MMC, Cəlilabad rayonunda Cəlilabad Dövlət Peşə Təhsil Mərkəzi, Füzuli rayonunda Rəqəmsal Yarımstansiya və İdarəetmə Mərkəzi, Füzuli-Hadrut avtomobil yolu, Bərdədə Qarabağ Regional DOST Mərkəzinin və Qarabağ Regional Peşə Hazırlığı Mərkəzi, Xocavənd rayonunda Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, “Hadrut” qovşaq yarımstansiyası, Şükürbəyli-Cəbrayıl-Hadrut avtomobil yolu, Kəlbəcər rayonunda hərbi hospital, “Qamışlı” və “Meydan” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, “Çıraq-1” və “Çıraq-2” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, “Soyuqbulaq” Kiçik Su Elektrik Stansiyası, Laçın rayonunda “Qorçu” yarımstansiyası, “Laçın” şəhər yarımstansiyası, “Həkəri Balıq Təsərrüfatı”, Laçın rayonunun sənaye zonasında mebel fabriki, “Mişni” və “Alxaslı” Kiçik Su Elektrik stansiyaları, Qazaxda “Venzana” mebel fabriki, Neftçala rayonunda Neftçala Olimpiya İdman Kompleksi, Salyan rayonunda “Asan xidmət” Mərkəzi, “Azərişiq” ASC-nin Salyan Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi, Tərtər rayonunda Talış-Tapqaraqoyunlu-Qaşaltı sanatoriyası avtomobil yolu, Şuşa rayonunda Zarışlıçay nasos stansiyası, Şuşa Elektrik Şəbəkələrinin İnnovativ Texnologiyalar Mərkəzi, Şuşa Otel-Konqres Mərkəzi Kompleksi, Şuşa Yaradıcılıq Mərkəzi, Yuxarı Gövhər Ağa məscidi, Saatlı məscidi, Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialı, Mehmandarovların malikanə kompleksi və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 2284,9 milyon manatı (90,4 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, ABŞ, Fransa, Yaponiya, Rusiya, İsveçrə və Norveç sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən (fərdi sahibkarlar nəzərə alınmaqla) yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 80,3 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 6,4 faizini əsaslı təmir, 8,1 faizini cari təmir, 5,2 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 88,8 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

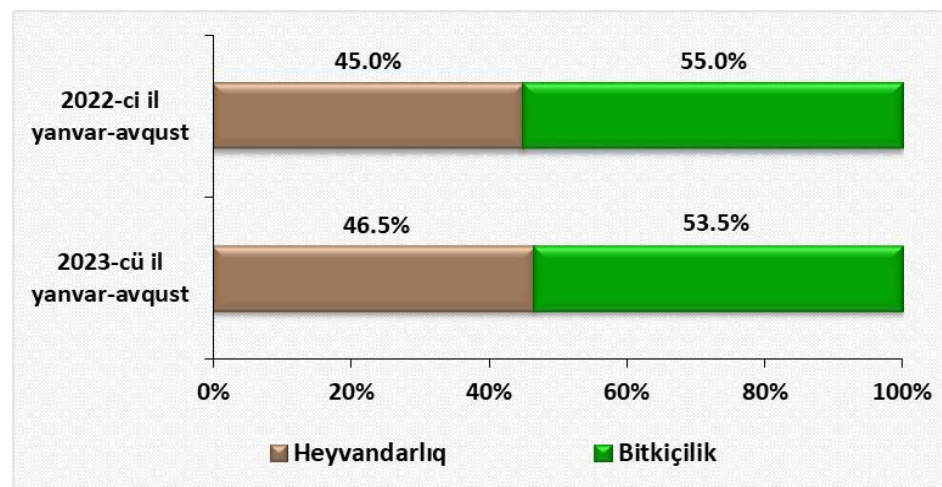

Kənd təsərrüfatı

2023-cü ilin yanvar-avqust ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 8397,2 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 3905,2 milyon manatı heyvandarlıq, 4492,0 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 3,3 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,4 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 3,2 faiz artmışdır.

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2022-ci il			
Yanvar	102,7	102,6	104,8
Yanvar-fevral	103,1	102,5	114,1
Yanvar-mart	103,4	102,8	114,4
Yanvar-aprel	103,6	102,8	114,8
Yanvar-may	103,3	102,8	105,1
Yanvar-iyun	100,0	102,8	97,3
Yanvar-iyul	103,1	102,7	103,4
Yanvar-avqust	103,2	102,7	103,6
Yanvar-sentyabr	103,0	102,9	103,0
Yanvar-oktyabr	103,2	103,1	103,2
Yanvar-noyabr	103,4	103,3	103,4
Yanvar-dekabr	103,4	103,4	103,3
2023-cü il			
Yanvar	103,3	103,4	102,0
Yanvar-fevral	103,3	103,4	101,9
Yanvar-mart	103,4	103,5	101,3
Yanvar-aprel	103,5	103,5	103,2
Yanvar-may	105,2	103,5	110,9
Yanvar-iyun	103,4	103,7	103,0
Yanvar-iyul	103,3	103,4	103,2
Yanvar-avqust	103,3	103,4	103,2

Bitkiçilik. Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığımı davam edir və sentyabr ayının 1-nə kimi tarlalardan qargıdalı da daxil olmaqla 3000,7 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 2,1 faiz çox dənli və dənli paxlalı bitkilər, 868,5 min ton (0,5 faiz çox) kartof, 1486,8 min ton (3,1 faiz çox) tərəvəz, 430,9 min ton (5,4 faiz az) bostan məhsulları, 494,9 min ton (3,3 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 73,6 min ton (əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə eyni səviyyədə) üzüm, 22,4 min ton (0,3 faiz çox)

günəbaxan, 9,0 min ton (30,0 faiz çox) şəkər çuğunduru, 2,1 min ton (21,5 faiz az) tütün, 885,4 ton (16,4 faiz çox) yaşıl çay yarpağı, 140,5 ton pambıq yığılmışdır.

Cədvəl 28

**Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə
bitkiçilik məhsullarının yığılı**

	2023-cü il yanvar-avqust				2022-ci il yanvar-avqust		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə %-lə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul- darlıq, sent/ha
Dənlilər və dənli paxlalı bitkilər- cəmi	927,9	96,8	3000,7	32,3	954,6	2 938,3	30,8
ondan:							
buğda	542,6	98,3	1833,6	33,8	543,4	1 736,1	31,9
qarğıdalı dən üçün	12,1	42,2	71,9	59,2	11,9	71,9	60,5
Pambıq, ton	7,8	8,3	140,5	0,2	-	-	-
Günəbaxan dən üçün	9,2	88,3	22,4	24,3	9,5	22,4	23,6
Şəkər çuğunduru	0,5	10,0	9,0	198	0,2	6,9	297
Tütün	2,7^{x)}	-	2,1	-	2,4^{x)}	2,7	-
Kartof	44,0	88,8	868,5	198	47,0	864,5	184
Tərəvəz	56,2	91,9	1486,8	264	60,8	1 442,7	237
Bostan bitkiləri	17,1	99,3	430,9	252	20,0	455,3	228
Meyvə və giləmeyvə	225,9^{x)}	-	494,9	-	221,1^{x)}	479,3	-
Üzüm	15,8^{x)}	-	73,6	-	15,8^{x)}	73,6	-
Yaşıl çay yarpağı, ton	1,0^{x)}	-	885,4	-	1,0^{x)}	760,8	-

x) əkin sahəsi

Heyvandarlıq. 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkiddə 375,4 min ton ət, 1482,0 min ton süd, 1481,2 milyon ədəd yumurta, 14,8 min ton yun, 357,0 ton barama istehsal olunmuşdur. 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 3,1 faiz, süd istehsalı 1,7 faiz, yumurta istehsalı 11,9 faiz, barama istehsalı 4,6 faiz artmış, yun istehsalı isə 3,0 faiz azalmışdır.

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkiddə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
<u>2022-ci il</u>				
Yanvar	44,4	159,2	157,0	-
Yanvar-fevral	87,9	318,8	306,3	-
Yanvar-mart	134,3	493,3	476,6	-
Yanvar-aprel	181,6	685,0	643,1	2,2
Yanvar-may	220,1	890,9	824,8	12,0
Yanvar-iyun	276,8	1 093,1	988,8	14,4
Yanvar-iyul	317,1	1 284,4	1 165,1	14,8
Yanvar-avqust	364,2	1 457,6	1 323,3	15,2
Yanvar-sentyabr	411,2	1 655,5	1 486,5	15,6
Yanvar-oktyabr	470,8	1 837,6	1 658,6	15,6
Yanvar-noyabr	522,0	2 036,3	1 821,5	15,6
Yanvar-dekabr	628,0	2 264,7	2 018,1	15,8
<u>2023-cü il</u>				
Yanvar	45,6	160,7	182,1	-
Yanvar-fevral	90,4	322,3	355,6	-
Yanvar-mart	138,3	501,4	543,5	-
Yanvar-aprel	187,3	697,6	726,5	2,1
Yanvar-may	226,9	909,5	918,6	11,7
Yanvar-iyun	285,4	1 122,9	1 107,4	14,0
Yanvar-iyul	327,0	1 305,8	1 305,1	14,4
Yanvar-avqust	375,4	1 482,0	1 481,2	14,8

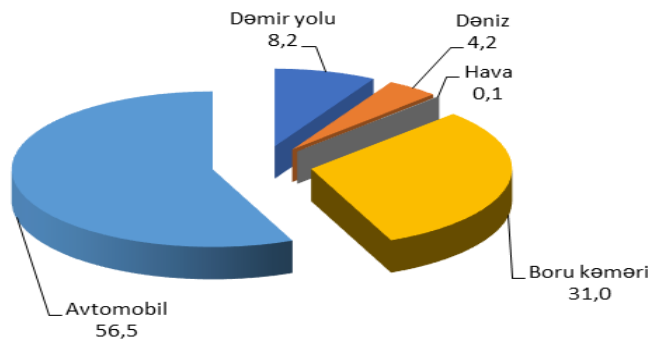
Nəqliyyat*

2023-cü ilin yanvar-avqust ayları ərzində yük və sərnişin daşımaları əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 6,5 faiz və 16,0 faiz artmışdır.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 148,2 milyon ton yük daşınmışdır. Yüklərin 4,2 faizi dəniz, 8,2 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 56,5 faizi avtomobil nəqliyyatı, 31,0 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 10

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 5,5 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 77,1 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında nəqliyyatçılar 1189,1 milyon sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 87,8 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,6 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

*) TRASEKA Hökumətlərarası Komissiyasının 2023-cü ilin fevral ayında keçirilmiş 16-cı iclasında Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizi üzrə statistik məlumatların formalaşdırılması metodikasında dəyişiklik edildiyindən dəhlizlə bağlı müvafiq məlumatlar növbəti nəşrlərdə təqdim olunacaqdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında 12,2 milyon ton yük, 4284,2 min sərnişin daşınmış, 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 2,3 faiz, sərnişin daşınmasında isə 48,6 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 363 vaqon yüklənmiş, 418 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 18,3 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 2,5 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,7 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında daşınmış yüklərin həcmi 6185,5 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 23,7 faiz artmışdır. Yüklərin 56,6 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

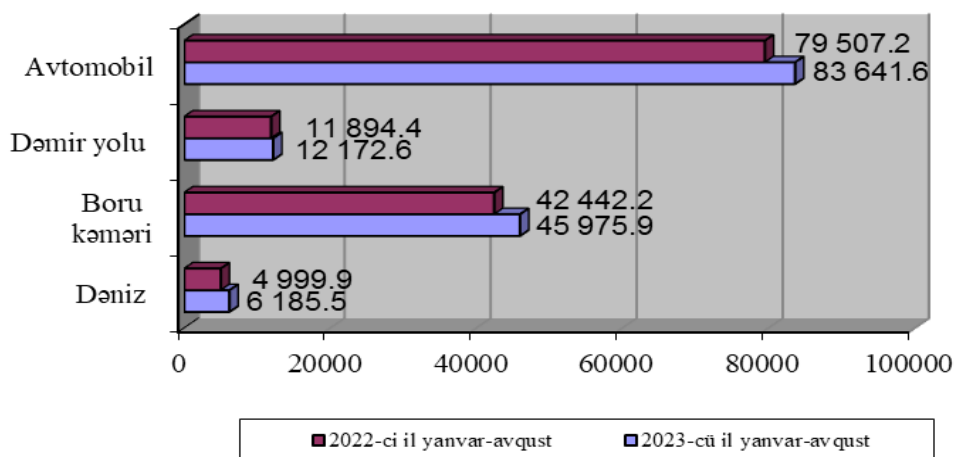
Dəniz limanları tərəfindən 8758,4 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 7220,3 min tonunu və ya 82,4 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2023-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 309,6 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10,7 faiz artaraq 15,5 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 11

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 83,6 milyon ton yük, 1044,4 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 5,2 faiz və 17,1 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 94,8 faizi avtobus, 5,2 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 4,8 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 16,7 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 7,9 faiz artaraq 138,4 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 1902,2 min və ya 32,7 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 33,5 faiz azalaraq 198,9 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 26456,9 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 76,2 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində bu kəmərlə vasitəsilə 20149,8 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə nəql edilmiş neftin 83,5 faizini və ya 16834,5 min tonunu Azərbaycanda hasil edilən neft, 16,5 faizini və ya 3315,3 min tonunu isə Türkmənistan və Qazaxıstandan daxil olan neft təşkil etmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 27109,8 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 6,2 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 53,8 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 14589,9 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

İnformasiya və rabitə

Bu sahədə fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə göstərilmiş xidmətlərin dəyəri real ifadədə 14,3 faiz artaraq 1976,5 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 76,1 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 38,3 faizi və ya 757,4 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 44,2 milyard manat olmaqla 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 5,4 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 2022-ci ilin yanvar- avqust ayları ilə müqayisədə 5,2 faiz artaraq 42,5 milyard manata bərabər olmuş, onun 46,3 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 30

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış malların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	44 199,9	105,4
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	1 671,2	110,8
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	42 528,7	105,2
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	19 706,3	105,4

Hesabat dövründə bir istehlakçı orta hesabla ayda 544,6 manat və ya 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 80,4 manat çox vəsait xərcləmişdir.

Əmtəə bazarı

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlakçılara 35,7 milyard manatlıq, o cümlədən 20,2 milyard manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 15,5 milyard manatlıq qeyri-ərzaq malları satılmışdır. 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə pərakəndə ticarət dövriyyəsi real ifadədə 3,2 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 2,1 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 4,5 faiz artmışdır.

Cədvəl 31

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu

	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	35 723,2	100,0	103,2
o cümlədən: ərzaq məhsulları	18 602,1	52,1	102,2
içkilər və tütün məmulatları	1 571,8	4,4	100,7
qeyri-ərzaq malları	15 549,3	43,5	104,5

Hesabat dövründə əhalinin bir nəfərinə düşən orta aylıq pərakəndə ticarət dövriyyəsi 440,1 manat və ya 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 57,4 manat çox olmuşdur. Ticarət şəbəkəsində bir ölkə sakini orta hesabla ayda 248,5 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 191,6 manatlıq qeyri-ərzaq malları almışdır.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

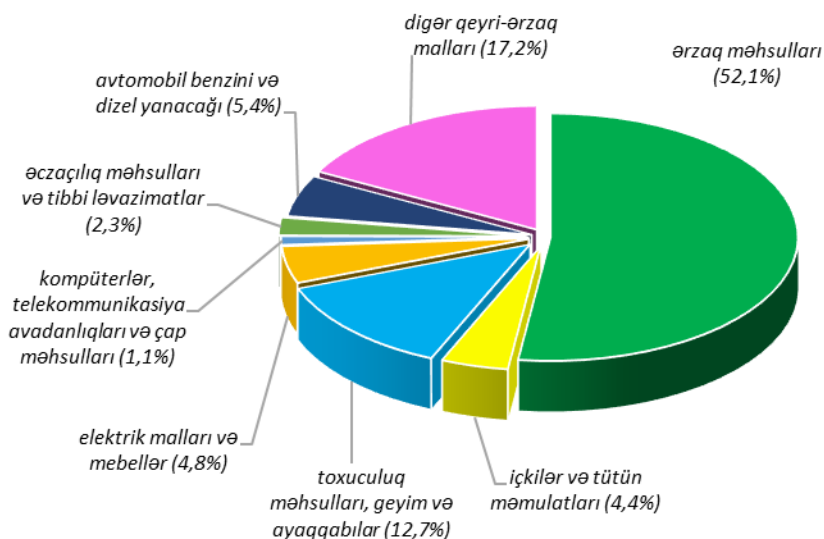
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən	
		ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq malları üzrə
2022-ci il			
Yanvar	102,9	102,5	103,5
Yanvar-fevral	103,0	102,6	103,5
Yanvar-mart	103,1	102,6	103,7
Yanvar-aprel	103,0	102,5	103,7
Yanvar-may	103,1	102,5	103,8
Yanvar-iyun	102,9	102,3	103,6
Yanvar-iyul	102,9	102,3	103,7
Yanvar-avqust	102,8	102,2	103,6
Yanvar-sentyabr	102,9	102,3	103,6
Yanvar-oktyabr	102,9	102,2	103,6
Yanvar-noyabr	103,0	102,2	103,8
Yanvar-dekabr	103,1	102,3	104,0
2023-cü il			
Yanvar	102,9	102,2	103,6
Yanvar-fevral	102,8	102,2	103,5
Yanvar-mart	103,0	102,1	104,1
Yanvar-aprel	102,9	102,1	104,0
Yanvar-may	102,9	102,0	104,1
Yanvar-iyun	103,0	102,1	104,2
Yanvar-iyul	103,1	102,0	104,3
Yanvar-avqust	103,2	102,1	104,5

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin
mal qrupları üzrə strukturu**

	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	35 723,2	103,2
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	20 173,9	102,1
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	4 547,7	104,6
elektrik malları və mebellər	1 721,2	103,3
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	375,4	116,6
əczaçılıq məhsulları və tibbi lövazimatlar	814,6	92,8
avtomobil benzini və dizel yanacağı	1 928,4	106,3
digər qeyri-ərzaq malları	6 162,0	105,0

Hesabat dövründə istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 56,5 faizi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, 12,7 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 5,4 faizi avtomobil benzini və dizel yanacağının, 4,8 faizi elektrik malları və mebellərin, 2,3 faizi əczaçılıq məhsulları və tibbi lövazimatların, 1,1 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,2 faizi isə digər qeyri-ərzaq mallarının alınmasına sərf olunmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin mal qrupları üzrə strukturu

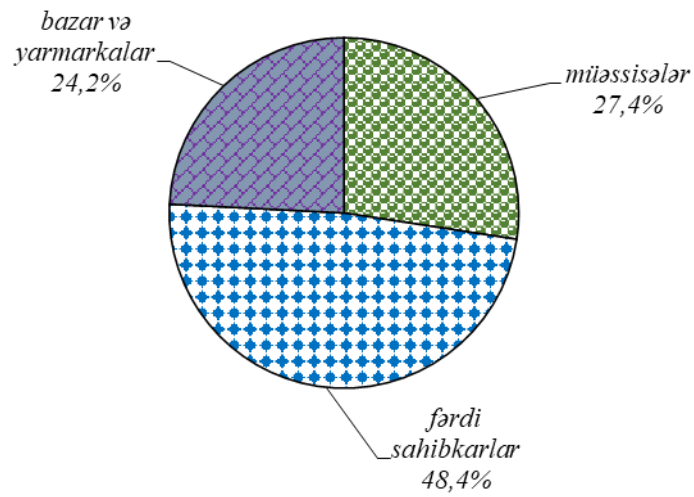
Cədvəl 34

Əmtəə bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	35 723,2	103,2
o cümlədən: müəssisələr üzrə	9 794,8	102,0
fərdi sahibkarlar üzrə	17 297,1	103,8
bazar və yarmarkalar üzrə	8 631,3	103,1

Qrafik 13

**2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu**

İctimai iaşə xidmətləri

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 21,9 faiz artaraq 1314,7 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 35

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında, min manat	2023-cü ilin yanvar- avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	1 314 685,0	121,9
o cümlədən: dövlət	11 674,2	147,3
qeyri-dövlət	1 303 010,8	121,7
ondan: fiziki şəxslər	645 711,6	120,2

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 50,9 faizi hüquqi şəxslərin, 49,1 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin payına düşür. Hüquqi şəxslər üzrə dövriyyə 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 23,2 faiz artaraq 657,3 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 15,2 faiz artaraq 7162,0 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 5398,5 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 75,4 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 36

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	7 162,0	115,2
o cümlədən: dövlət	1 545,7	111,4
qeyri-dövlət	5 616,3	116,3
ondan: fiziki şəxslər	1 763,5	117,8

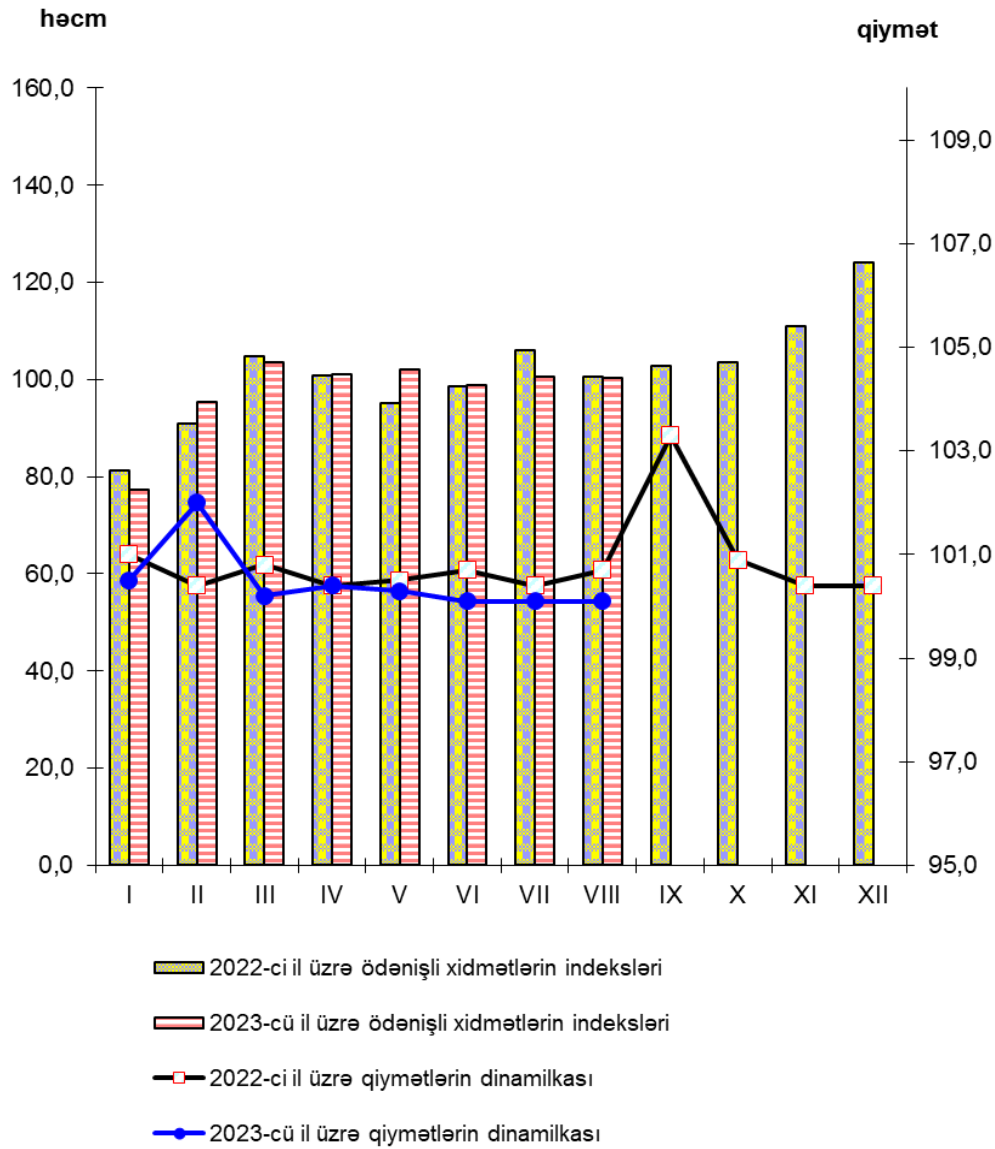
Cari ilin yanvar-avqust aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 706,0 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 145,1 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2022-ci il			
Yanvar	106,6	106,8	105,7
Yanvar-fevral	105,0	104,5	106,6
Yanvar-mart	105,2	104,7	106,6
Yanvar-aprel	106,9	106,1	109,4
Yanvar-may	108,1	106,0	114,7
Yanvar-iyun	107,4	105,6	113,4
Yanvar-iyul	107,2	105,7	112,2
Yanvar-avqust	107,3	106,3	110,8
Yanvar-sentyabr	107,8	107,2	109,6
Yanvar-oktyabr	106,9	106,7	107,5
Yanvar-noyabr	107,3	107,4	106,7
Yanvar-dekabr	108,0	108,0	108,0
2023-cü il			
Yanvar	108,5	110,2	103,4
Yanvar-fevral	111,1	112,3	107,4
Yanvar-mart	111,6	113,0	107,5
Yanvar-aprel	111,9	113,4	107,4
Yanvar-may	113,8	114,9	110,5
Yanvar-iyun	115,1	115,3	114,4
Yanvar-iyul	115,2	114,5	117,1
Yanvar-avqust	115,2	114,4	117,8

Qrafik 14

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)**

Qiymət indeksləri

Cədvəl 38

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	99,6	108,0	111,7
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	104,4	88,7	85,1
o cümlədən:			
neft-qaz sənayesi	106,1	83,8	78,3
qeyri neft-qaz sənayesi	99,0	101,3	104,2
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	100,4	106,1	109,9
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	102,4	111,4	110,0
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	101,3	101,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0
İdxal olunan məhsulların qiymət indeksi	100,2*	113,6**	118,1***
İxrac olunan məhsulların qiymət indeksi	102,0*	61,1**	72,9***
o cümlədən:			
qeyri neft-qaz məhsulları	99,1*	103,6**	103,2***

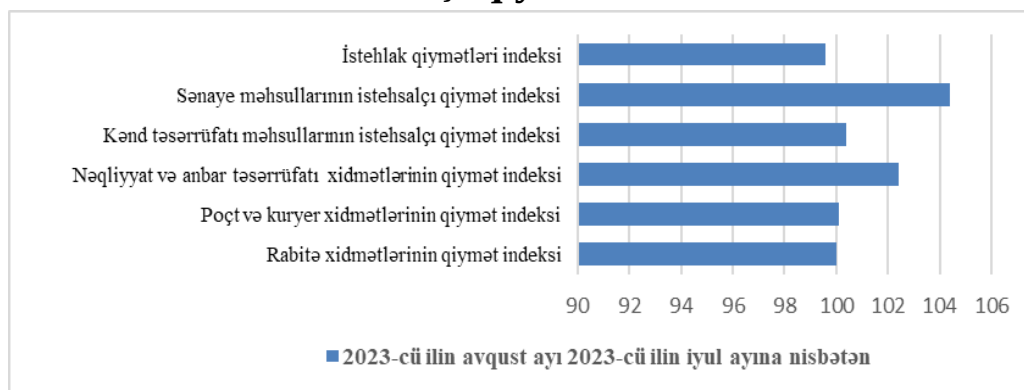
*2023-cü ilin iyul ayı 2023-cü ilin iyun ayına nisbətən

**2023-cü ilin iyul ayı 2022-ci ilin iyul ayına nisbətən

***2023-cü ilin yanvar-iyul ayları 2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən

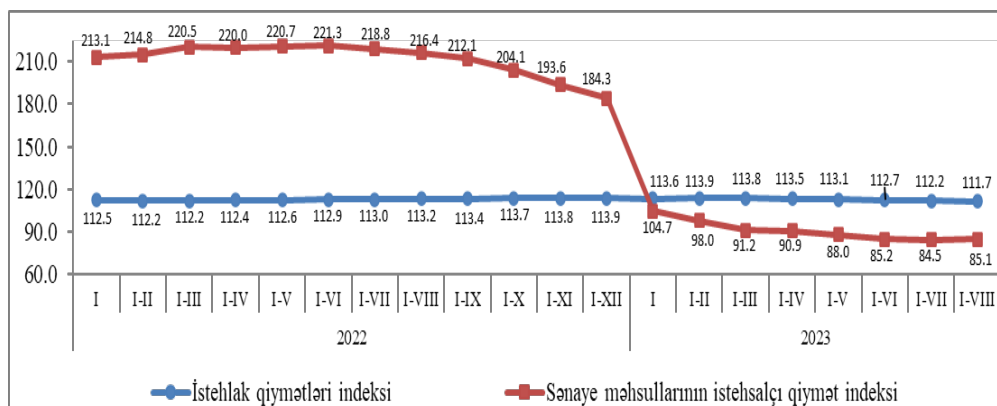
Qrafik 15

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 16

İstehlak qiymətləri indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak qiymətləri indeksi

2023-cü ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 99,6 faiz, 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 111,7 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 39

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Yanvar	101,6	112,5	112,5	102,6	117,1	117,1
Fevral	101,1	111,9	112,2	102,1	117,2	117,2
Mart	101,1	112,1	112,2	101,5	116,8	117,0
I rüb	104,4	-	112,2	107,0	-	117,0
Aprel	101,0	113,0	112,4	101,7	118,4	117,4
May	100,7	113,7	112,6	101,0	120,2	117,9
İyun	99,9	114,2	112,9	99,0	120,6	118,4
II rüb	102,6	-	113,6	103,8	-	119,7

REAL SEKTOR

...ardı...

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
İyul	100,5	113,7	113,0	100,1	120,3	118,7
Avqust	100,9	114,2	113,2	101,2	120,8	118,9
Sentyabr	103,1	115,6	113,4	103,4	121,8	119,3
III rüb	102,3	-	114,5	101,7	-	121,0
Oktyabr	101,6	115,6	113,7	102,2	121,0	119,4
Noyabr	101,0	115,1	113,8	101,2	120,1	119,5
Dekabr	101,0	114,4	113,9	101,7	119,0	119,5
IV rüb	105,0	-	115,0	106,3	-	120,1
2023-cü il						
Yanvar	101,0	113,6	113,6	101,2	117,5	117,5
Fevral	101,5	114,1	113,9	101,8	117,1	117,3
Mart	100,7	113,6	113,8	101,3	116,8	117,1
I rüb	103,2	-	113,8	104,4	-	117,1
Aprel	100,3	112,8	113,5	100,3	115,1	116,6
May	99,6	111,5	113,1	98,9	112,7	115,8
İyun	99,1	110,6	112,7	97,9	111,5	115,1
II rüb	100,7	-	111,6	100,2	-	113,1
İyul	99,3	109,4	112,2	98,5	109,7	114,3
Avqust	99,6	108,0	111,7	99,1	107,4	113,4

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Yanvar	100,8	105,9	105,9	101,0	111,1	111,1
Fevral	100,3	106,0	106,0	100,4	109,3	110,2
Mart	100,8	106,6	106,2	100,8	110,0	110,1
I rüb	101,9	-	106,2	102,6	-	110,1
Aprel	100,6	107,1	106,4	100,4	110,2	110,2
May	100,7	107,1	106,6	100,5	110,3	110,2
İyun	100,5	107,4	106,7	100,7	110,9	110,3
II rüb	101,9	-	107,2	101,6	-	110,5
İyul	101,4	108,6	107,0	100,4	108,9	110,1
Avqust	100,6	108,9	107,2	100,7	109,5	110,0

REAL SEKTOR

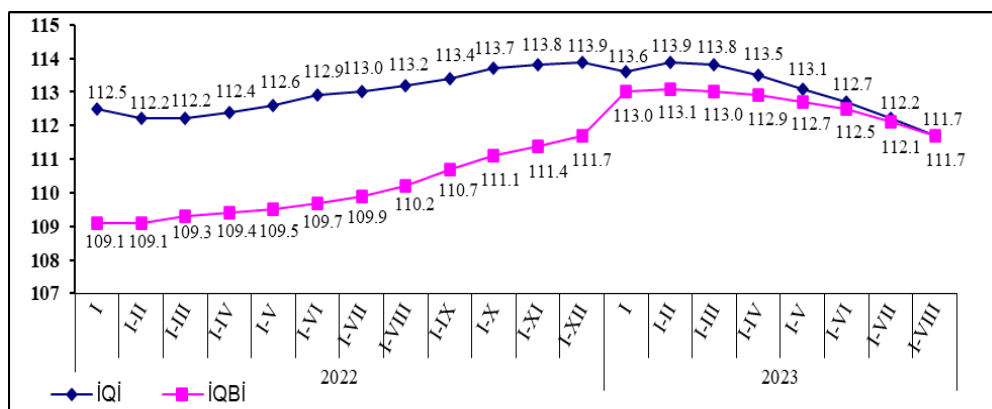
...ardı...

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il						
Sentyabr	102,4	110,5	107,6	103,3	111,4	110,2
III rüb	103,1	-	109,3	102,5	-	110,0
Oktyabr	101,3	110,9	107,9	100,9	112,0	110,4
Noyabr	101,6	112,1	108,3	100,4	110,7	110,4
Dekabr	100,5	111,9	108,6	100,4	110,2	110,4
IV rüb	104,3	-	111,7	103,8	-	111,0
2023-cü il						
Yanvar	101,1	112,2	112,2	100,5	109,7	109,7
Fevral	100,4	112,2	112,2	102,0	111,4	110,6
Mart	100,3	111,6	112,0	100,2	110,8	110,6
I rüb	102,2	-	112,0	102,3	-	110,6
Aprel	100,3	111,3	111,8	100,4	110,7	110,7
May	100,1	110,7	111,6	100,3	110,5	110,6
İyun	100,1	110,3	111,4	100,1	109,8	110,5
II rüb	100,8	-	110,8	101,3	-	110,3
İyul	100,0	108,8	111,0	100,1	109,6	110,4
Avqust	100,0	108,3	110,6	100,1	108,9	110,2

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2023-cü ilin avqust ayında iyul ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, əvvəlki ilin avqust ayı ilə müqayisədə 108,8 faiz, 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 111,7 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 17

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2023-cü ilin avqust ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 99,1 faiz, 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 113,4 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 40

Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Çörək, çörək məmulatları və yarmalar	99,6	105,8	113,0	118,9
Ət və ət məhsulları	100,6	114,8	115,5	109,9
Balıq və balıq məhsulları	98,3	105,3	108,1	115,1
Süd və süd məhsulları, yumurta	98,3	104,6	110,3	110,3
Kərə və bitki yağları	99,4	98,5	106,2	115,1
Meyvələr	98,5	104,5	109,4	116,3
Tərəvəzlər	94,8	105,2	125,6	163,8
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	100,2	107,9	111,8	111,9

REAL SEKTOR

...ardı...

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,2	108,7	114,8	111,6
Çay, qəhvə, kakao	100,3	114,4	115,5	107,3
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,8	106,8	109,6	109,2
Araq, brendi (konyak)	100,3	101,9	103,1	105,9
Tütün məmulatları	102,0	105,5	104,6	107,0

2023-cü ilin avqust ayında qeyri-ərzaq məhsulları üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,0 faiz, 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 110,6 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 41

Qeyri-ərzaq məhsullarının istehlak qiymətləri indeksləri

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	99,6	110,9	113,3	114,0
Geyim	100,0	107,4	108,7	106,4
Ayaqqabı	99,9	106,9	108,5	106,8
İnşaat materialları	99,9	101,9	105,0	113,6
Mebel və ev əşyaları	100,1	110,7	111,9	109,4
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,8	110,0	111,7	112,1
Məişət cihazları	100,2	106,0	107,4	106,0
Kiçik elektrik cihazları	100,1	106,2	107,7	107,8
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,2	107,9	109,3	111,1

REAL SEKTOR

...ardı...

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (yuyucu vasitələr və s.)	99,4	108,7	113,0	110,1
Dərmanlar	100,0	117,8	117,8	100,0
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,2	106,5	107,4	108,9
Minik avtomobilləri	100,0	101,8	102,4	104,5
Velosipedlər	99,5	106,0	108,4	107,3
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	99,7	106,5	108,8	112,5
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	106,6	102,2
Telefon aparatları	99,9	100,2	101,9	103,0
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	99,3	98,3	102,0	104,4
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	99,8	101,4	102,6	102,6
Oyuncaqlar	100,2	109,6	110,9	110,4
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət vaxtı istifadə etmək üçün əşyalar	100,3	112,1	114,4	110,8
Kitablar	100,3	109,7	110,2	107,2
Qəzetlər və digər dövri nəşrlər	99,9	100,5	101,6	102,3
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	99,8	108,5	117,5	134,9
Şəxsi gigiyena əşyaları, saç qurutmaq üçün fenlər	100,2	109,3	110,4	108,6
Zərgərlik məmulatları	99,8	109,1	110,9	109,3
Sair şəxsi istifadə əşyaları	99,7	109,1	110,8	109,5

2023-cü ilin avqust ayında əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər üzrə istehlak qiymətləri indeksi iyul ayı ilə müqayisədə 100,1 faiz, 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 110,2 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 42

**Əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərin
istehlak qiymətləri indeksləri**

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,0	111,3	113,9	113,7
Ayaqqabıların təmiri	100,0	111,9	115,3	112,1
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,3	114,1	116,1	111,2
Soyuq su təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	106,7
Zibilin daşınması xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	106,7
Elektrik enerjisi təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	112,5
Təbii qaz təchizatı xidməti	100,0	100,0	100,0	130,8
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,0	108,3	109,9	112,8
Məişət cihazlarının təmiri	100,0	114,7	115,6	110,4
Ev və məişət xidmətləri	100,0	106,5	111,2	111,0
Tibbi xidmətlər	100,0	103,7	104,4	108,7
Stomatoloji xidmətlər	100,0	110,4	111,9	111,0
Xəstəxana xidmətləri	100,0	103,7	104,0	106,7
Avtomobilərin təmiri	100,0	109,3	111,4	110,5
Dəmir yolu nəqliyyatı ilə sərnəşin daşınması xidmətləri	100,0	102,6	101,5	102,1

REAL SEKTOR

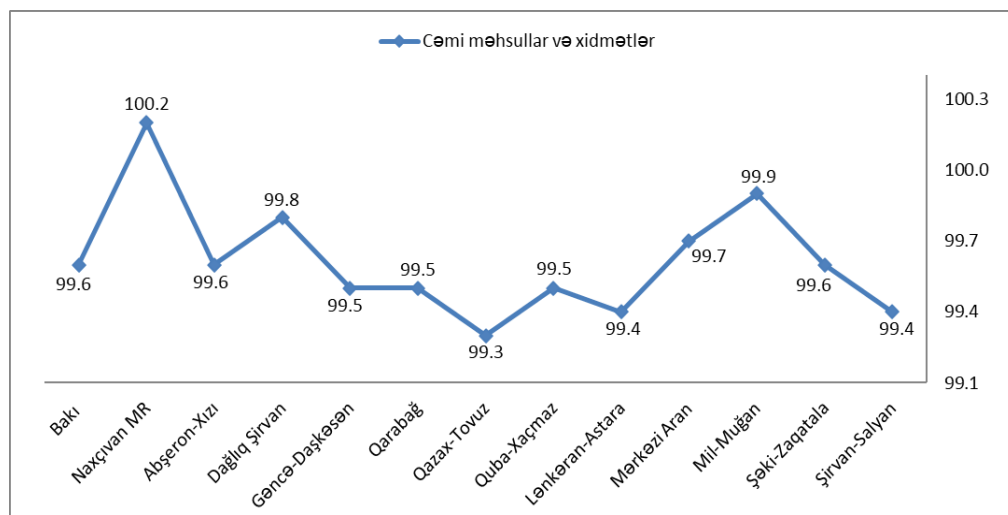
	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə	...ardı... Məlumat üçün: 2022-ci ilin yanvar-avqust ayları 2021-ci ilin yanvar- avqust aylarına nisbətən, faizlə
Metro nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	133,3	129,2	100,0
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	118,6	116,2	100,3
Hava nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	114,9	124,7	123,9	117,6
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişin daşınması xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	157,9
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	102,1	102,1	100,0
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	100,0	112,4	112,8	101,7
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	101,1	101,1	102,5
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,2	112,4	115,8	116,1
Mehmanxana xidməti	100,0	107,4	108,5	105,4
Bərbərxana və kosmetoloji xidmətlər	100,0	110,7	112,8	110,7
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2023-cü ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	99,6	99,2	99,8	100,1
Naxçıvan Muxtar Respublikası	100,2	100,2	100,2	100,0
Abşeron-Xızı	99,6	99,0	100,2	100,0
Dağlıq Şirvan	99,8	99,5	100,0	100,0
Gəncə-Daşkəsən	99,5	98,8	100,1	100,0
Qarabağ	99,5	98,9	100,1	100,0
Qazax-Tovuz	99,3	98,3	100,4	100,0
Quba-Xaçmaz	99,5	99,0	100,0	100,0
Lənkəran-Astara	99,4	98,7	100,1	100,0
Mərkəzi Aran	99,7	99,3	100,0	100,2
Mil-Muğan	99,9	99,6	100,2	100,0
Şəki-Zaqatala	99,6	99,1	100,2	100,0
Şərqi Zəngəzur	...	...	...	...
Şirvan-Salyan	99,4	98,7	100,0	100,0

Qrafik 18

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2023-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 104,4 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 106,3 faiz, emal sənayesi üzrə 100,2 faiz, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə istehsalçı qiymət indeksi neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə 106,1 faiz, qeyri neft-qaz sənayesi məhsulları üzrə isə 99,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 44

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	104,4	88,7	85,1
neft-qaz sənayesi	106,1	83,8	78,3
qeyri neft-qaz sənayesi	99,0	101,3	104,2
mədənçıxarma sənayesi	106,3	83,5	76,4
emal sənayesi	100,2	97,7	103,2
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2023-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi 100,4 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 100,9 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 45

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	100,4	106,1	109,9
bitkiçilik məhsulları	100,9	100,7	106,5
heyvandarlıq məhsulları	100,0	111,2	113,0
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,0	110,7	109,4
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	100,0	102,5	103,1

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2023-cü ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi 102,4 faiz, o cümlədən nəqliyyatda yükdaşıma xidmətləri üzrə 101,7 faiz, nəqliyyatda sənişindəşıma xidmətləri üzrə 109,1 faiz, yardımçı nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətləri üzrə isə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cari ilin avqust ayında əvvəlki ayla müqayisədə reklam xidmətləri üzrə qiymət indeksi 100,3 faiz, poçt və kuryer xidmətləri üzrə 100,1 faiz, rabitə və İKT xidmətləri üzrə 100,0 faiz təşkil etmişdir.

Cədvəl 46

Nəqliyyat, anbar təsərrüfatı, poçt, rabitə, İKT və reklam xidmətlərinin qiymət indeksləri

	2023-cü ilin avqust ayı 2023-cü ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin avqust ayı 2022-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2023-cü ilin yanvar-avqust ayları 2022-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı xidmətlərinin qiymət indeksi	102,4	111,4	110,0
yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	101,7	110,5	109,2
sənişindəşıma nəqliyyatı xidməti	109,1	118,8	118,6
yardımçı nəqliyyat xidməti	100,0	100,0	100,0
anbar təsərrüfatı xidməti	100,0	96,9	97,5
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,1	101,3	101,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0
İKT xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,1	100,2
Reklam xidmətlərinin qiymət indeksi	100,3	99,3	100,1

İdxal olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2023-cü ilin iyul ayında idxal olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 100,2 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 113,6 faiz, 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 118,1 faiz təşkil etmişdir.

2023-cü ilin avqust ayında ölkəyə idxal edilmiş ərzaqlıq buğdanın 1 tonunun orta qiyməti 384,45 manat təşkil etmişdir.

İxrac olunan məhsulların qiymət indeksləri. 2023-cü ilin iyul ayında ixrac olunan məhsulların qiymət indeksi əvvəlki ayla müqayisədə 102,0 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 61,1 faiz, 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 72,9 faiz təşkil etmişdir.

İxrac olunan qeyri neft-qaz məhsullarının qiymət indeksi 2023-cü ilin iyul ayında əvvəlki ayla müqayisədə 99,1 faiz, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə 103,6 faiz, 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 103,2 faiz təşkil etmişdir.

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumata görə 2023-cü il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 16,1 faiz artaraq, milli valyuta ekvivalentində 22041,9 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 18326,0 milyon manatı və ya 83,1 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 97,0 faizi banklar, 3,0 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

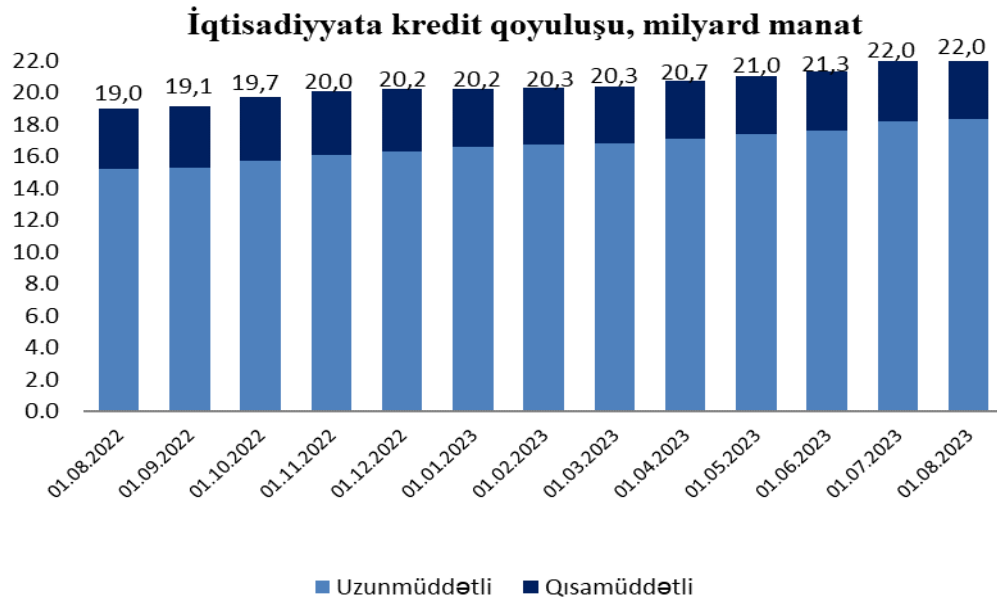
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği il ərzində 25,3 faiz azalaraq 494,7 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 2,2 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 47

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2023-cü il avqustun 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	22041,9	116,1
o cümlədən:		
qısamüddətli	3715,9	97,0
uzunmüddətli	18326,0	120,9
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	494,7	74,7
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	2,2	x

Qrafik 19

Məşğulluq və işsizlik

2023-cü il sentyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5237,5 min nəfər olmuş, onlardan 4948,9 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir*.

Cari il avqustun 1-i vəziyyətinə muzzdla çalışan işçilərin sayı 1706,5 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 891,7 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 814,8 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 31,6 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1674,9 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzzdla çalışan işçilərin 22,7 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,3 faizi emal sənayesində, 6,4 faizi tikintidə, 3,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,0 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,9 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,6 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 19,0 faizi təhsil, 18,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,5 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,5 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 5,1 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,1 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 2,3 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 2,1 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,9 faizi informasiya və rabitə, 1,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 1,0 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

*) 2019-cu ildə keçirilmiş əhalinin siyahıyaalınmasının nəticələri nəzərə alınmışdır.

**2023-cü il avqust ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və
mülkiyyət növləri üzrə muzzla çalışan işçilərin sayı
(min nəfər)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 706,5	891,7	814,8
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	59,0	25,0	34,0
Mədənçıxarma sənayesi	32,9	11,4	21,5
Emal sənayesi	123,9	17,0	106,9
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	27,2	26,7	0,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	34,5	31,1	3,4
Tikinti	108,9	25,5	83,4
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	319,9	2,2	317,7
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	72,6	42,4	30,2
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	39,7	1,8	37,9
İnformasiya və rabitə	32,5	14,2	18,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	36,3	7,3	29,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	18,7	5,7	13,0
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	62,5	31,0	31,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	86,3	63,1	23,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,4	106,1	5,3
Təhsil	324,0	310,9	13,1
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	145,0	118,7	26,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	53,4	48,3	5,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	17,8	3,3	14,5

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 144,4 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 49

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət
növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş
iş saatlarının miqdarı**

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	145,8
Mədəncıxarma sənayesi	145,8
Emal sənayesi	144,5
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	147,9
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	150,2
Tikinti	147,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	150,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	141,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	148,6
İnformasiya və rabitə	143,6
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	147,1
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	137,7
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	141,0
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	146,5
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	149,6
Təhsil	137,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	139,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	147,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	135,4

2023-cü il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı 235,9 min nəfər olmuş, onların 35,4 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta aylıq məbləği 418,4 manat olmuşdur.

**Dövlət Məşğulluq Agentliyinin yerli qurumlarında
qeydiyyatata alınmış işsiz şəxslərin və işsizlikdən
sığorta ödənişi alanların sayı**

(1 sentyabr 2023-cü il vəziyyətinə)

	Qeydiyyatata alınmış işsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Ölkə üzrə – cəmi	235 882	2 572
Bakı şəhəri – cəmi	40 832	1 557
Naxçıvan Muxtar Respublikası – cəmi	651	15
o cümlədən:		
Naxçıvan şəhəri	168	10
Babək rayonu	138	2
Culfa rayonu	70	1
Kəngərli rayonu	45	-
Ordubad rayonu	60	1
Sədərək rayonu	44	-
Şahbuz rayonu	45	1
Şərur rayonu	81	-
Abşeron-Xızı iqtisadi rayonu - cəmi	11 365	421
o cümlədən:		
Sumqayıt şəhəri	6 493	203
Abşeron rayonu	4 451	214
Xızı rayonu	421	4
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu - cəmi	10 222	44
o cümlədən:		
Ağsu rayonu	2 288	4
İsmayilli rayonu	3 976	7
Qobustan rayonu	1 205	13
Şamaxı rayonu	2 753	20
Gəncə-Daşkəsən iqtisadi rayonu - cəmi	13 816	112
o cümlədən:		
Gəncə şəhəri	4 369	69
Naftalan şəhəri	313	2
Daşkəsən rayonu	1 158	10
Goranboy rayonu	3 503	14
Göygöl rayonu	2 184	12
Samux rayonu	2 289	5

REAL SEKTOR

...ardı...

	Qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Qarabağ iqtisadi rayonu - cəmi	28 070	59
o cümlədən:		
Xankəndi şəhəri	...	...
Ağcabədi rayonu	3 000	11
Ağdam rayonu	9 846	3
Bərdə rayonu	3 898	9
Füzuli rayonu	4 986	15
Xocalı rayonu	826	-
Xocavənd rayonu	636	-
Şuşa rayonu	1 550	-
Tərtər rayonu	3 328	21
Qazax-Tovuz iqtisadi rayonu - cəmi	17 489	81
o cümlədən:		
Ağstafa rayonu	2 503	14
Gədəbəy rayonu	3 340	2
Qazax rayonu	3 142	21
Şəmkir rayonu	5 192	26
Tovuz rayonu	3 312	18
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu - cəmi	14 041	54
o cümlədən:		
Xaçmaz rayonu	3 568	11
Quba rayonu	4 598	20
Qusar rayonu	2 871	13
Siyəzən rayonu	1 443	5
Şabran rayonu	1 561	5
Lənkəran-Astara iqtisadi rayonu - cəmi	19 119	41
o cümlədən:		
Astara rayonu	2 509	3
Cəlilabad rayonu	4 298	9
Lerik rayonu	2 076	7
Lənkəran rayonu	5 560	17
Masallı rayonu	3 625	4
Yardımlı rayonu	1 051	1
Mərkəzi Aran iqtisadi rayonu- cəmi	18 376	78
o cümlədən:		
Mingəçevir şəhəri	2 167	21
Ağdaş rayonu	2 534	5
Göyçay rayonu	5 013	9
Kürdəmir rayonu	2 991	16

REAL SEKTOR

... sonu

	Qeydiyyatda alınmış işsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Ucar rayonu	1 705	8
Yevlax rayonu	2 219	13
Zərdab rayonu	1 747	6
Mil-Muğan iqtisadi rayonu - cəmi	12 215	13
o cümlədən:		
Beyləqan rayonu	2 013	2
İmişli rayonu	3 849	4
Saatlı rayonu	2 189	5
Sabirabad rayonu	4 164	2
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu - cəmi	21 783	43
o cümlədən:		
Balakən rayonu	3 613	2
Qax rayonu	2 739	6
Qəbələ rayonu	3 646	8
Oğuz rayonu	2 764	-
Şəki rayonu	4 618	21
Zaqatala rayonu	4 403	6
Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu - cəmi	15 037	7
o cümlədən:		
Cəbrayıl rayonu	2 956	-
Kəlbəcər rayonu	4 494	7
Qubadlı rayonu	1 784	-
Laçın rayonu	4 042	-
Zəngilan rayonu	1 761	-
Şirvan-Salyan iqtisadi rayonu - cəmi	12 866	47
o cümlədən:		
Şirvan şəhəri	3 008	12
Biləsuvar rayonu	2 447	3
Hacıqabul rayonu	1 822	8
Neftçala rayonu	2 145	13
Salyan rayonu	3 444	11

Dövlət büdcəsi

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 18766,6 milyon manat, xərcləri isə 17620,5 milyon manat təşkil etmişdir. Büdcənin icrasında yaranmış 1146,1 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 1,6 faizinə bərabər olmuşdur.

Cədvəl 51

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	2023-cü ilin yanvar-iyul ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Gəlirlər – cəmi	18766,6	100,0	26,67
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	966,8	5,2	1,37
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	6512,9	34,7	9,25
Torpaq vergisi	24,0	0,1	0,03
Əmlak vergisi	159,0	0,9	0,23
Əlavə dəyər vergisi	4741,6	25,3	6,74
Sadələşdirilmiş vergi	224,4	1,2	0,32
Aksiz	831,2	4,4	1,18
Yol vergisi	81,3	0,4	0,12
Mədən vergisi	94,8	0,5	0,14
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	976,4	5,2	1,39
Digər daxilolmalar	4154,2	22,1	5,90

DÖVLƏT SEKTORU

Daxilolmaların 34,7 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 25,3 faizi əlavə dəyər vergisi, 5,2 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 5,2 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,4 faizi aksizlər, 1,2 faizi sadələşdirilmiş vergi, 1,9 faizi vergilərin digər növləri, 22,1 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 52

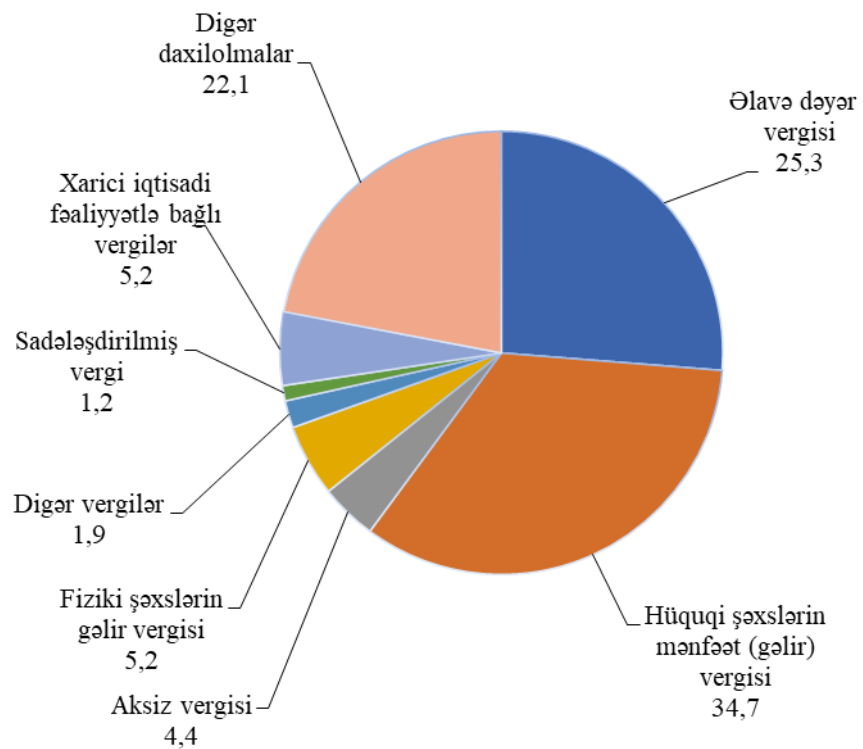
Dövlət büdcəsinin xərcləri

	2023-cü ilin yanvar-iyul ayları, milyon manat	yekuna görə faizlə	ÜDM-də payı, faizlə
Xərclər – cəmi	17620,5	100,0	25,0
o cümlədən:			
Ümumi dövlət xidmətləri	1903,2	10,8	2,7
Müdafiə və milli təhlükəsizlik	2499,3	14,2	3,5
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq	1339,9	7,6	1,9
Təhsil	2338,0	13,3	3,3
Səhiyyə	969,5	5,5	1,4
Sosial müdafiə və sosial təminat	2490,1	14,1	3,5
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	226,5	1,3	0,3
Mənzil və kommunal təsərrüfatı	114,8	0,7	0,2
Kənd təsərrüfatı	564,4	3,2	0,8
Ətraf mühitin mühafizəsi	128,0	0,7	0,2
İqtisadi fəaliyyət	4694,0	26,6	6,7
Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər	352,8	2,0	0,5

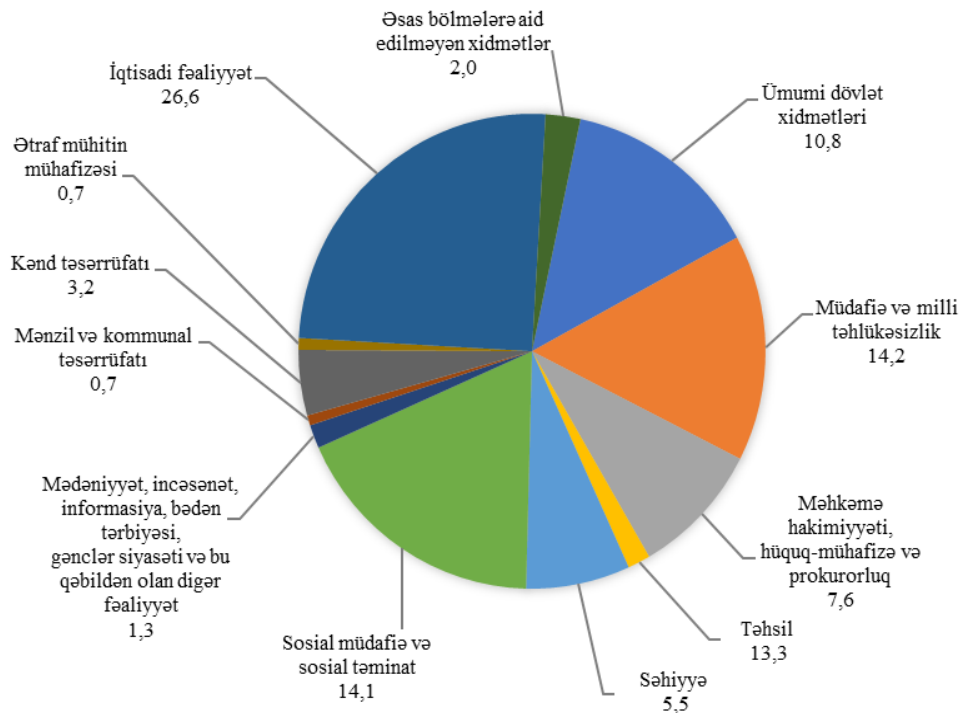
Büdcə vəsaitlərinin 26,6 faizi iqtisadi fəaliyyətin, 18,8 faizi təhsil və səhiyyənin, 14,2 faizi müdafiə və milli təhlükəsizlik tədbirlərinin, 14,1 faizi sosial müdafiə və sosial təminatın, 10,8 faizi ümumi dövlət xidmətlərinin, 15,5 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Qrafik 20

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında büdcə xərclərinin
strukturu, faizlə**

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 20431,2 milyon manat, xərcləri 20649,7 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 218,5 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,3 faizi qədər kəsir yaranmışdır.

Xarici ticarət

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 190 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 111 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 181 ölkədən idxal olunmuşdur.

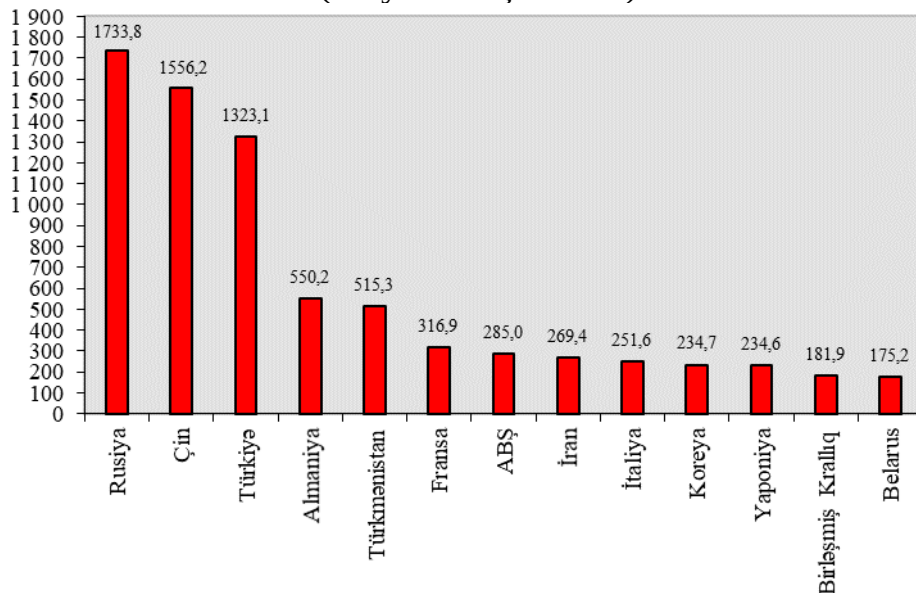
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 26333,2 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 16776,7 milyon dollar, idxalın dəyəri 9556,5 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 7220,2 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2022-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 14,2 faiz azalmış, real ifadədə isə 1,4 faiz artmışdır. İdxal real ifadədə 8,0 faiz artmış, ixrac isə 0,7 faiz azalmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 92,5 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, Almaniya, Yunanıstan, İsrail, Hindistan, İspaniya, Çexiya, Türkmənistan, Gürcüstan, Rumıniya, Fransa, İrlandiya, Xorvatiya, Birləşmiş Krallıq, ABŞ, İran, Vyetnam, Yaponiya, Qazaxıstan, Koreya və Bolqarıstan ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 18,1 faizi Rusiyanın, 16,3 faizi Çinin, 13,8 faizi Türkiyənin, 5,8 faizi Almaniyanın, 5,4 faizi Türkmənistanın, 3,3 faizi Fransanın, 3,0 faizi ABŞ-ın, 2,8 faizi İranın, 2,6 faizi İtaliyanın, hər biri 2,5 faiz olmaqla Koreya və Yaponiyanın, 1,9 faizi Birləşmiş Krallığın, hər biri 1,8 faiz olmaqla Belarus və Qazaxıstanın, 1,4 faizi Ukraynanın, hər biri 1,3 faiz olmaqla Braziliya və Hindistanın, 1,0 faizi Polşanın, 0,8 faizi Vyetnamın, hər biri 0,7 faiz olmaqla Niderland, İspaniya, Özbəkistan və Gürcüstanın, 9,8 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında idxalda daha çox paya
malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları)

İdxalda maşınların, mexanizmlərin, elektrotexniki avadanlıq və aparatların, mineral məhsulların, nəqliyyat vasitələrinin, kimya sənayesi məhsullarının, azqiymətli metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, hazır ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının, bitki mənşəli məhsulların, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, toxuculuq materialları və məmulatlarının dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxal olunan malların 63,0 faizini avtomobil, 14,8 faizini dəmir yolu, 10,3 faizini dəniz, 9,1 faizini hava nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 2,8 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

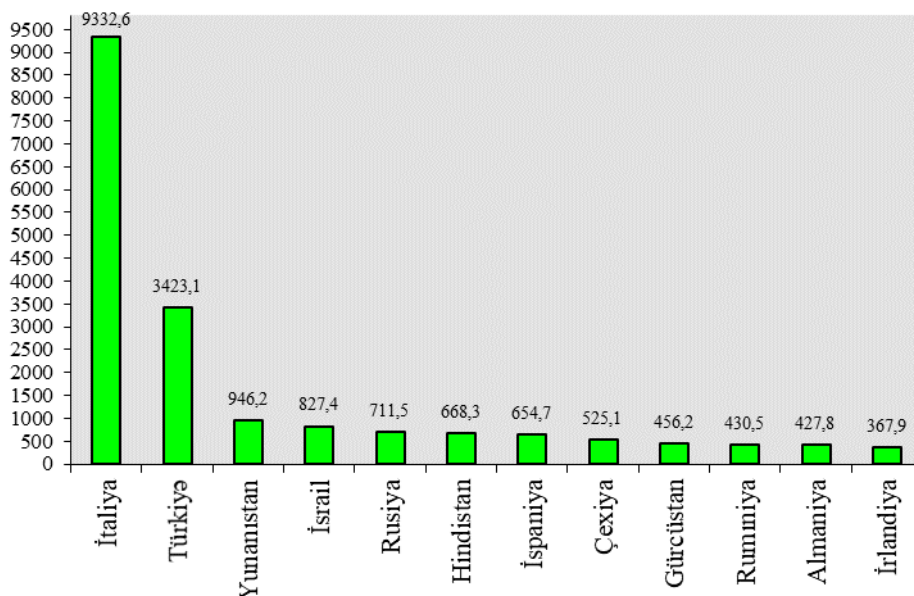
2022-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında mühüm məhsul növlərindən buğda idxalı 34,5 faiz, xam şəkər – 3,2 faiz, unlu qənnadı məmulatları – 7,8 faiz, şokolad və şokolad məhsulları – 5,3 faiz, mal əti – 2,7 dəfə, siqaretlər – 42,0 faiz, minik avtomobilləri – 38,1 faiz, dərman vasitələri – 4,6 faiz, polad prokatı – 89,3 faiz, qara metallardan

borular – 72,3 faiz, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 20,0 faiz, rezin şinlər – 22,0 faiz, yük avtomobilləri – 39,6 faiz, sintetik yuyucu vasitələr – 14,9 faiz, mebellər – 12,5 faiz, polietilen – 64,8 faiz, mineral gübrələr – 56,6 faiz, paltaryuyan maşınlar – 48,0 faiz, polipropilen – 43,4 faiz, qara metallardan küncüklər – 17,3 faiz, məişət soyuducuları – 63,0 faiz artmış, təzə meyvə idxalı isə 10,9 faiz, bitki yağları – 7,4 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 19,0 faiz, çay – 14,3 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 7,0 faiz, kartof – 21,0 faiz, təzə tərəvəz – 3,4 faiz, məişət kondisionerləri – 6,5 faiz, qara metallardan çubuqlar – 10,6 faiz, avtobuslar – 75,7 faiz, sement – 32,7 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkəyə 52675 ədəd minik avtomobili, 3794 ədəd yük avtomobili, 80 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 44,9 faizini İtaliyaya, 16,5 faizini Türkiyəyə, 4,6 faizini Yunanıstana, 4,0 faizini İsrailə, 3,4 faizini Rusiyaya, hər biri 3,2 faiz olmaqla Hindistan və İspaniyaya, 2,5 faizini Çexiyaya, 2,2 faizini Gürcüstana, hər biri 2,1 faiz olmaqla Rumıniya və Almaniyaya, 1,8 faizini İrlandiyaya, 1,5 faizini Xorvatiyaya, 1,0 faizini Bolqarıstana, 0,8 faizini Vyetnama, 0,7 faizini Avstriyaya, hər biri 0,6 faiz olmaqla Fransa və Birləşmiş Krallığa, hər biri 0,4 faiz olmaqla İndoneziya, Sinqapur və İsveçrəyə, 3,1 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında ixracda daha çox paya
malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri**
(milyon ABŞ dolları)

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında ixracın 90,1 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 5,1 faizini avtomobil, 3,4 faizini dəmir yolu, 0,9 faizini hava, 0,5 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz və neft-qaz məhsullarının, meyvə və tərəvəzlərin, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatların, kimya sənayesi məhsullarının, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların, pambıq lifi və ipliyinin, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların, alkoqollu və alkoqolsuz içkilərin, şəkərin, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

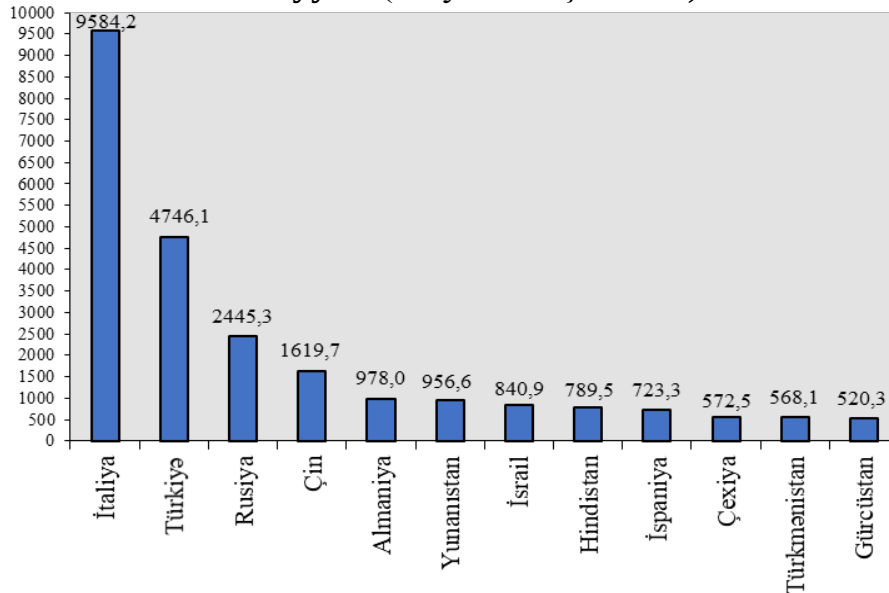
2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında 2022-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 30,5 faiz, təzə tərəvəz – 11,5 faiz, şəkər – 30,6 faiz, meyvə

və tərəvəz şirələri – 37,1 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 37,7 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 72,0 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 8,3 faiz, polipropilen – 2,3 dəfə, polietilen – 60,4 faiz, emal olunmamış alüminium – 9,9 faiz, sement klinkerləri – 13,9 faiz, qara metallardan çubuqlar – 5,9 faiz, qara metallardan borular – 0,9 faiz, pambıq ipliyi – 12,7 faiz, bentonit gili – 3,0 faiz artmış, kartof ixracı isə 9,1 faiz, çay – 70,0 faiz, tütün – 64,2 faiz, bitki yağları – 80,0 faiz, pambıq lifi – 26,3 faiz, mineral gübrələr – 32,3 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar – 56,6 faiz azalmışdır.

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2022-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 17,8 faiz, real ifadədə 14,2 faiz artaraq 2006,9 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (32,0 faiz), Türkiyəyə (27,7 faiz), Gürcüstana (9,9 faiz), İsveçrəyə (4,1 faiz), Qazaxıstana (3,3 faiz), Türkmənistana (2,6 faiz), Ukraynaya (2,0 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (1,7 faiz), Özbəkistana (1,3 faiz), Latviyaya (1,2 faiz), İtaliyaya (1,2 faiz), Rumıniyaya (1,2 faiz), Çinə (1,2 faiz), Almaniyaya (1,0 faiz), Qırğızıstana (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

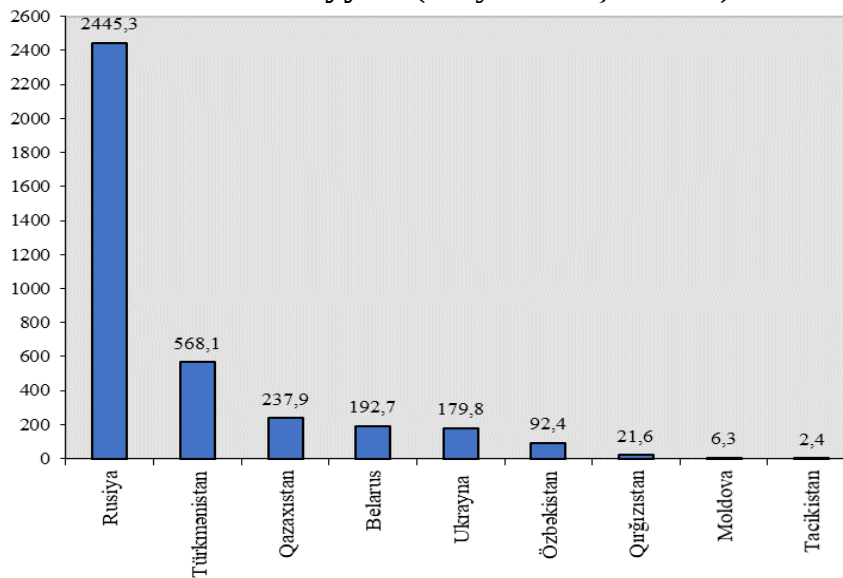
Qrafik 24

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

Qrafik 25

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında MDB üzvü dövlətləri ilə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları)

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 14,3 faiz artaraq 50861,1 milyon manat və ya hər nəfərə orta hesabla 5013,3 manat olmuşdur.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri 44834,9 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 53

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2023-cü il yanvar- avqust aylarında	2022-ci il yanvar- avqust aylarında ^{*)}	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	50861,1	44491,2	114,3
hər nəfərə, manat	5013,3	4411,8	113,6
Sərəncamda qalan gəlirlər, milyon manat	44834,9	39220,1	114,3
hər nəfərə, manat	4419,3	3889,1	113,6

^{*)} 2022-ci ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdlarla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz artaraq 925,3 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3571,2 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 874,7 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 889,3 manat, özəl müəssisələrdə isə 964,9 manat olmuşdur.

Cədvəl 54

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı (manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	925,3	889,3	964,9
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	544,0	535,5	550,0
Mədənçıxarma sənayesi	3 429,8	2 159,6	4 113,1
Emal sənayesi	840,5	1 136,7	796,0
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	947,4	944,3	1 110,1
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	691,1	639,6	1 191,7
Tikinti	1 043,2	934,6	1 076,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	620,4	813,9	619,1
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	1 239,4	1 304,7	1 149,1
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	716,7	1 417,5	683,7
İnformasiya və rabitə	1 514,7	1 286,6	1 690,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	2 411,1	2 749,2	2 327,5
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	881,7	970,1	845,5
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 554,8	1 042,8	2 067,9
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	551,1	499,0	698,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	1 322,7	1 365,5	450,9
Təhsil	711,8	704,3	881,9
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	803,1	829,7	676,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	735,6	677,1	1 289,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	1 074,5	1 683,9	943,2

Mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də informasiya və rabitə sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

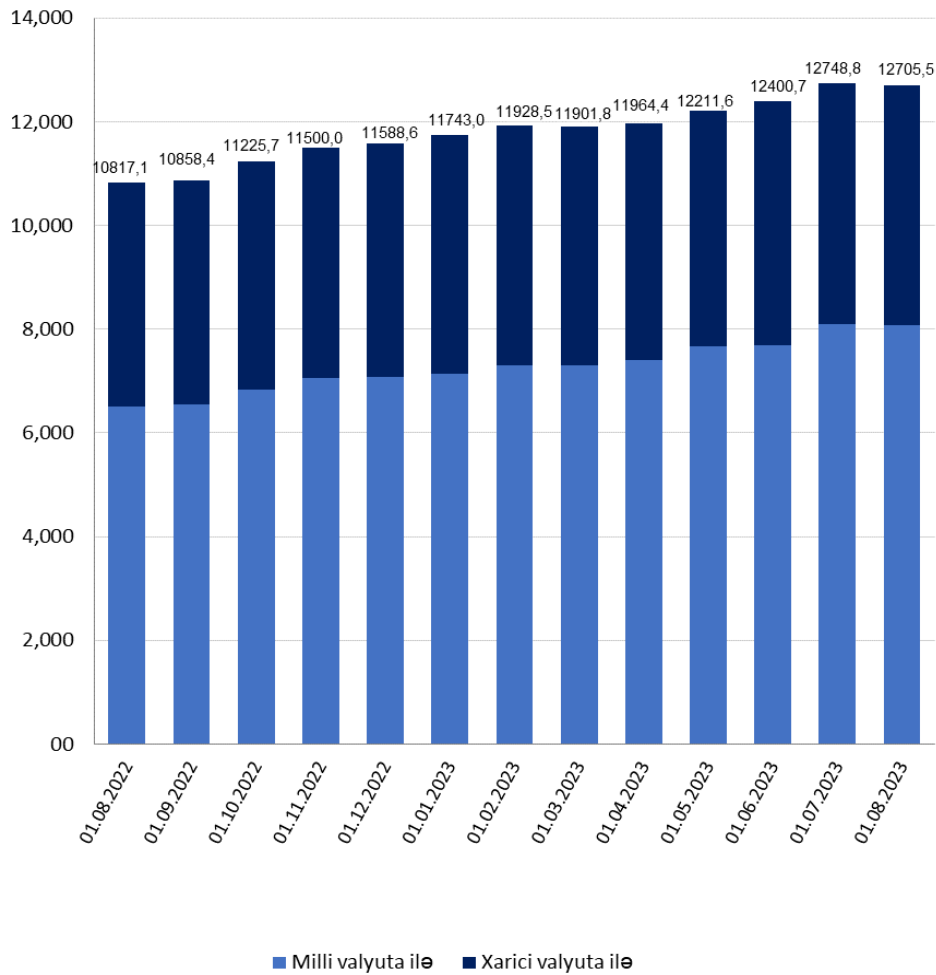
Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə əhalinin banklardakı əmanətlərinin məbləği il ərzində 17,5 faiz artaraq 2023-cü il avqust ayının 1-nə milli valyuta ekvivalentində 12705,5 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 63,6 faizi milli, 36,4 faizi xarici valyutada qoyulmuş, milli valyutada olan əmanətlərin məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 24,2 faiz, xarici valyutada qoyulmuş əmanətlərin məbləği isə 7,3 faiz artmışdır.

Cədvəl 55

Əhalinin əmanətləri

	2023-cü il avqustun 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	12705,5	117,5
o cümlədən:		
milli valyutada	8075,0	124,2
xarici valyutada	4630,5	107,3

Əhalinin əmanətləri, milyon manat

İyul ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya 1,85 (1,84) manata, 100 Türk lirəsinə 6,32 (8,06) manata, 100 Rus rubluna 1,79 (2,12) manata bərabər olmuşdur.

Dемоqrafik vəziyyət

Əhalinin son siyahıyaalınmasının nəticəsi əsasında 2023-cü il avqust ayının 1-i vəziyyətinə hesablanmış əhalinin sayı 10157406^{*)} nəfər təşkil etmişdir. Əhalinin ümumi sayında şəhər əhalisinin xüsusi çəkisi 54,6 faiz, kənd əhalisinin xüsusi çəkisi 45,4 faiz, kişilərin xüsusi çəkisi 49,8 faiz, qadınların xüsusi çəkisi isə 50,2 faiz olmuşdur.

Cədvəl 56

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - iyul ayları üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2023	2022	artım (+) azalma (-)	2023	2022	2023-cü il 2022-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	29485	34308	-4823	5,0	5,9	84,8
doğulanlar	64627	71491	-6864	11,0	12,2	90,2
ölənlər	35142	37183	-2041	6,0	6,3	95,2
Nikahlar	29191	35646	-6455	4,9	6,1	80,3
Boşanmalar	12610	8862	+3748	2,1	1,5	140,0

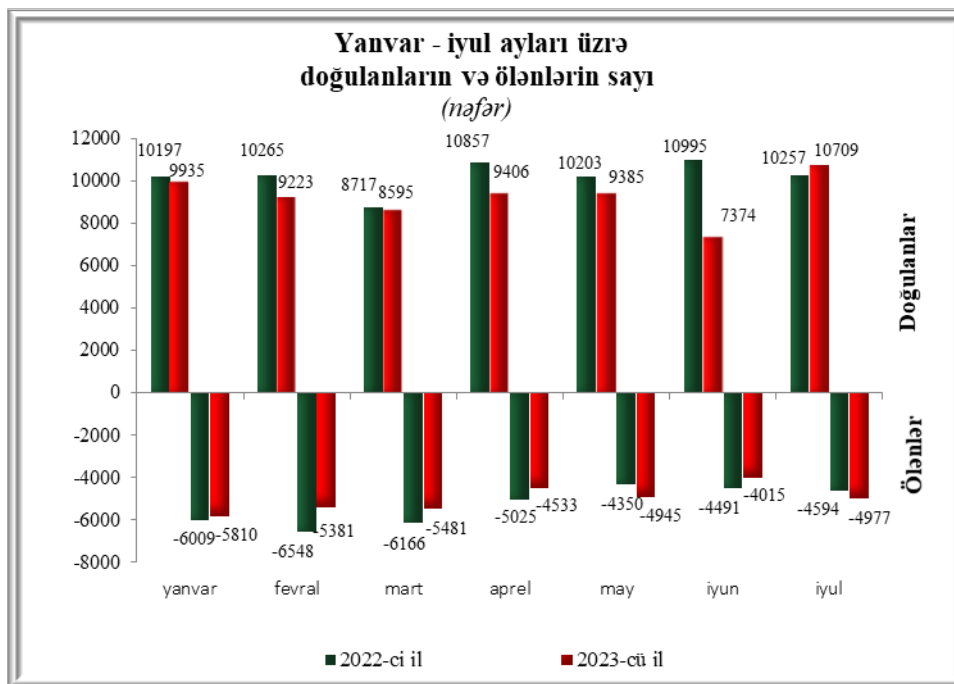
¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Cari ilin yanvar-iyul aylarında Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən ölkə üzrə 64627 doğulan körpə qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 12,2-dən 11,0-a düşmüşdür. Doğulanlar arasında oğlan uşaqlarının xüsusi çəkisi 53,2 faiz, qız uşaqlarının xüsusi çəkisi isə 46,8 faiz olmuşdur. Doğulan körpələrdən 1972-si əkiz, 93-ü üçəm, 4-ü isə dördəm olmuşdur.

2023-cü ilin yanvar-iyul ayları ərzində ölkədə 35142 ölüm halı qeydə alınmış və 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici azalaraq 6,3-dən 6,0-a düşmüşdür.

^{*)} Azərbaycan Respublikasının Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi ərazisindəki əhali istisna olmaqla.

Qrafik 27

Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən bu ilin yanvar-iyulunda 29191 nikah və 12610 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı azalaraq 6,1-dən 4,9-a düşmüş, boşanmaların sayı isə 1,5-dən 2,1-ə qədər artmışdır.

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri

Tahir Budaqov

Ə L A V Ə L Ə R

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
--	----------------	--	-----------------------------	--

2022-ci il
2021-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	105,4	2,1d.	112,5	102,9
yanvar-fevral	104,6	2,1d.	112,2	103,0
yanvar-mart	103,9	2,2d.	112,2	103,1
yanvar-aprel	102,7	2,2d.	112,4	103,0
yanvar-may	103,3	2,2d.	112,6	103,1
yanvar-iyun	102,1	2,2d.	112,9	102,9
yanvar-iyul	101,5	2,2d.	113,0	102,9
yanvar-avqust	99,9	2,2d.	113,2	102,8
yanvar-sentyabr	99,4	2,1d.	113,4	102,9
yanvar-oktyabr	99,0	2,0d.	113,7	102,9
yanvar-noyabr	98,9	193,6	113,8	103,0
yanvar-dekabr	98,9	184,3	113,9	103,1

2023-cü il
2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	95,7	104,7	113,6	102,9
yanvar-fevral	97,2	98,0	113,9	102,8
yanvar-mart	96,8	91,2	113,8	103,0
yanvar-aprel	97,6	90,9	113,5	102,9
yanvar-may	98,1	88,0	113,1	102,9
yanvar-iyun	98,4	85,2	112,7	103,0
yanvar-iyul	98,4	84,5	112,2	103,1
yanvar-avqust	99,3	85,1	111,7	103,2

**2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında
əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)**

	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	10864,8	115,4
ondan:		
tikinti-quraşdırma işlərinə	7928,4	115,5
ümumi yekundan:		
məhsul istehsalı sahələrinə	6199,6	113,1
xidmət sahələrinə	4116,1	121,0
yaşayış evlərinin tikintisinə	549,1	102,5
ümumi yekundan:		
neft-qaz sektoruna	3766,0	112,2
qeyri neft-qaz sektoruna	7098,8	117,1
ondan:		
qeyri neft-qaz emal sənayesi	189,5	53,1
ümumi yekundan:		
xarici mənbələrdən yönəldilmiş vəsaitlər	2528,3	107,6
o cümlədən		
neft-qaz sektoru	2095,7	112,8
qeyri neft-qaz sektoru	432,6	88,0
daxili mənbələrdən yönəldilmiş vəsaitlər	8336,5	117,9
o cümlədən		
neft-qaz sektoru	1670,3	111,4
qeyri neft-qaz sektoru	6666,2	119,7
İstifadəyə verilmişdir:		
Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	1151,2	110,6
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	1536	-
Məktəbəqədər təhsil müəssisələri, yer	240	-
Xəstəxanalar, çarpayı	19	-

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2019			
Yanvar	2 658,8	1 279,1	8 304,1
Aprel	2 672,7	1 284,8	8 563,7
İyul	2 674,0	1 284,9	8 542,7
Oktyabr	2 669,4	1 284,0	8 451,9
2020			
Yanvar	2 646,6	1 278,2	8 189,2
Aprel	2 658,3	1 284,9	8 386,0
İyul	2 666,8	1 286,2	8 395,7
Oktyabr	2 665,0	1 286,7	8 308,6
2021			
Yanvar	2 650,7	1 280,5	8 089,7
Aprel	2 660,8	1 286,9	8 279,2
İyul	2 663,7	1 287,6	8 267,3
Oktyabr	2 666,6	1 289,2	8 197,3
2022			
Yanvar	2 648,8	1 288,0	7 899,7
Aprel	2 666,9	1 295,3	8 168,8
İyul	2 654,5	1 295,2	8 032,5
Oktyabr	2 646,6	1 295,4	7 928,4
2023			
Yanvar	2 618,1	1 288,8	7 751,7
Aprel	2 551,8	1 253,2	7 360,8
İyul	2 545,3	1 253,9	7 322,3

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	148 174,5	139 142,8	106,5
o cümlədən:			
Dəmir yolu	12 172,6	11 894,4	102,3
Dəniz	6 185,5	4 999,9	123,7
Hava	198,9	299,1	66,5
Boru kəməri	45 975,9	42 442,2	108,3
neft kəməri	26 456,9	24 057,3	110,0
qaz kəməri	19 519,0	18 384,9	106,2
Avtomobil	83 641,6	79 507,2	105,2

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	62 418,9	58 863,1	106,0
o cümlədən:			
Dəmir yolu	4 594,6	4 606,1	99,8
Dəniz	2 802,4	2 387,0	117,4
Hava	1 748,2	1 977,3	88,4
Boru kəməri	44 886,9	41 890,0	107,2
neft kəməri	36 247,6	34 098,0	106,3
qaz kəməri	8 639,3	7 792,0	110,9
Avtomobil	8 386,8	8 002,7	104,8

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2023-cü ilin yanvar-avqust aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	1 189 087,0	1 024 914,0	116,0
o cümlədən:			
Dəmir yolu	4 284,2	2 883,6	148,6
Dəniz	15,5	14,0	110,7
Hava	1 902,2	1 433,7	132,7
Metro	138 447,1	128 365,5	107,9
Avtomobil	1 044 438,0	892 217,2	117,1
avtobus	990 637,6	839 523,4	118,0
taksi	53 800,4	52 693,8	102,1

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2023-cü ilin yanvar- avqust aylarında	2022-ci ilin müvafiq dövründə	2022-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	21 166,7	18 146,7	116,6
o cümlədən:			
Dəmir yolu	207,4	108,8	190,6
Dəniz	7,2	6,7	107,5
Hava	3 514,4	2 970,8	118,3
Metro	1 634,1	1 515,1	107,9
Avtomobil	15 803,6	13 545,3	116,7
avtobus	14 767,2	12 525,2	117,9
taksi	1 036,4	1 020,1	101,6

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri

	2022		2023	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	3630,3	102,9	4298,0	102,9
Fevral	3321,9	103,3	3918,7	102,7
Mart	4046,2	103,0	4791,8	103,3
I rüb	10998,4	103,1	13008,5	103,0
Aprel	2928,9	103,3	3399,4	102,2
May	3786,0	103,0	4361,6	103,0
İyun	4807,0	101,9	5543,1	104,0
II rüb	11521,9	101,5	13304,1	102,8
Yanvar-iyun	22520,3	102,9	26312,6	103,0
İyul	4211,2	103,3	4771,9	103,7
Avqust	4143,0	101,7	4638,7	103,9
Sentyabr	4678,6	103,3		
III rüb	13032,8	101,7		
Yanvar-sentyabr	35553,1	102,9		
Oktyabr	4849,7	102,1		
Noyabr	4708,2	103,8		
Dekabr	7060,0	103,5		
IV rüb	16617,9	102,3		
İllik	52171,0	103,1		

**Mal qrupları üzrə
pərakəndə ticarət dövriyyəsi və indeksləri**

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq malları	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022				
Yanvar	1998,0	102,5	1632,3	103,5
Fevral	1856,3	102,8	1465,6	103,7
Mart	2358,0	102,3	1688,2	103,9
I rüb	6212,3	102,6	4786,1	103,7
Aprel	1735,7	102,8	1193,2	103,9
May	2178,3	102,0	1607,7	104,2
İyun	2509,3	101,2	2297,7	102,5
II rüb	6423,3	102,0	5098,6	103,4
Yanvar - iyun	12635,6	102,3	9884,7	103,6
İyul	2391,2	102,3	1820,0	104,4
Avqust	2399,2	100,9	1743,8	102,6
Sentyabr	2588,1	103,2	2090,5	103,3
III rüb	7378,5	102,2	5654,3	103,5
Yanvar - sentyabr	20014,1	102,3	15539,0	103,6
Oktyabr	2684,3	101,1	2165,4	103,4
Noyabr	2655,9	102,9	2052,3	105,0
Dekabr	4025,9	103,1	3034,1	103,9
IV rüb	9366,1	102,3	7251,8	104,0
Yanvar - dekabr	29380,2	102,3	22790,8	104,0
2023				
Yanvar	2399,8	102,2	1898,2	103,6
Fevral	2219,3	102,1	1699,4	103,3
Mart	2811,2	102,1	1980,6	105,1
I rüb	7430,3	102,1	5578,2	104,1
Aprel	2028,4	101,5	1371,0	103,2
May	2497,3	101,7	1864,3	104,7
İyun	2886,9	103,2	2656,2	104,8
II rüb	7412,6	102,0	5891,5	104,3
Yanvar - iyun	14842,9	102,1	11469,7	104,2
İyul	2684,4	102,3	2087,5	105,4
Avqust	2646,6	102,7	1992,1	105,5

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2022-ci il		2023-cü il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	89 813,6	223,7	130 563,3	122,1
Fevral	86 634,3	178,8	124 930,1	121,9
Mart	111 576,2	161,4	159 272,8	122,0
I rüb	288 024,1	182,9	414 766,2	121,9
Aprel	101 232,9	129,6	154 468,9	130,9
May	114 125,8	129,3	174 062,0	131,6
İyun	147 492,1	146,4	195 536,8	116,0
II rüb	362 850,8	153,1	524 067,7	124,9
Yanvar-iyun	650 874,9	153,8	938 833,9	123,5
İyul	141 719,5	130,5	189 749,7	118,1
Avqust	139 049,8	131,6	186 101,4	119,1
Sentyabr	135 681,4	134,1		
III rüb	416 450,7	131,9		
Yanvar-sentyabr	1 067 325,6	144,8		
Oktyabr	148 933,0	125,4		
Noyabr	162 680,1	137,0		
Dekabr	207 046,8	110,9		
IV rüb	518 659,9	122,0		
İllik	1 585 985,5	137,0		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

	2022-ci il		2023-cü il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	734,2	106,6	873,8	108,5
Fevral	670,0	103,3	851,1	114,0
Mart	708,1	105,3	883,2	112,6
I rüb	2 112,3	105,2	2 608,1	111,6
Aprəl	717,5	112,9	895,9	112,8
May	682,3	112,9	916,6	121,6
İyun	677,5	104,2	907,5	122,0
II rüb	2 077,3	104,0	2 720,0	118,7
Yanvar-iyun	4 189,6	107,4	5 328,1	115,1
İyul	720,9	105,8	914,5	115,7
Avqust	730,8	108,2	919,4	115,5
Sentyabr	775,0	111,3		
III rüb	2 226,7	108,4		
Yanvar-sentyabr	6 416,3	107,8		
Oktyabr	810,5	100,3		
Noyabr	902,8	110,2		
Dekabr	1 123,8	114,1		
IV rüb	2 837,1	108,6		
İllik	9 253,4	108,0		

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2022-ci il				
Yanvar	2746,8	118,4	983,4	79,8
Fevral	1879,1	110,0	1701,8	76,0
Mart	2383,5	139,6	2944,3	143,3
I rüb	7009,4	122,2	5629,5	101,9
Aprel	3678,0	147,3	2539,2	126,7
May	1754,7	116,8	2281,2	124,1
İyun	1763,3	87,3	2486,7	111,8
II rüb	7196,0	119,6	7307,1	120,4
İyul	3697,8	161,2	2398,2	114,7
Avqust	2281,4	120,8	2817,1	144,8
Sentyabr	2216,8	114,6	2318,8	111,2
III rüb	8196,0	134,0	7534,1	123,1
Oktyabr	4627,6	195,9	2735,4	110,6
Noyabr	1949,0	78,2	2769,4	130,3
Dekabr	1701,6	46,4	6087,6	119,3
IV rüb	8278,2	97,1	11592,4	119,5
2023-cü il				
Yanvar	4006,5	145,9	1457,9	148,3
Fevral	1870,9	99,6	2202,5	129,4
Mart	2412,6	101,2	2906,6	98,7
I rüb	8290,0	118,3	6567,0	116,7
Aprel	3874,9	105,4	2362,8	93,1
May	1796,1	102,4	2212,6	97,0
İyun	1518,9	86,1	2920,9	117,5
II rüb	7189,9	99,9	7496,3	102,6
İyul	3286,7	88,9	3557,2	148,3

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycanın tərəfdaş
ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri***

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	30333431,7	9556481,3	20776950,4
o cümlədən:			
İtaliya	9584220,8	251609,5	9332611,3
Türkiyə	4746119,5	1323060,2	3423059,3
Rusiya	2445329,0	1733794,8	711534,2
Çin	1619676,4	1556202,1	63474,3
Almaniya	978044,8	550247,0	427797,8
Yunanıstan	956589,6	10351,7	946237,9
İsrail	840899,6	13503,8	827395,8
Hindistan	789501,2	121153,1	668348,1
İspaniya	723342,3	68634,8	654707,5
Çexiya	572519,7	47430,6	525089,1
Türkmənistan	568054,4	515267,1	52787,3
Gürcüstan	520323,0	64113,0	456210,0
Rumıniya	467063,7	36592,3	430471,4
Fransa	444169,4	316903,1	127266,3
İrlandiya	388073,4	20136,6	367936,8
Xorvatiya	309624,9	3091,5	306533,4
Birləşmiş Krallıq	303956,2	181893,2	122063,0
Amerika Birləşmiş Ştatları	291245,8	284991,3	6254,5
İran	279882,2	269426,7	10455,5
Vyetnam	245745,0	80601,4	165143,6
Yaponiya	244366,9	234574,6	9792,3
Qazaxıstan	237942,6	169332,7	68609,9
Koreya	234912,0	234654,8	257,2
Bolqarıstan	228458,8	15674,3	212784,5
Avstriya	204671,1	51814,1	152857,0
Digər ölkələr	2108699,4	1401427,0	707272,4

*Gömrük məlumatı

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2023-cü il			2022-ci il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	465,2	-321,4	786,6	2109,6	-35,8	2145,4
Fevral	1405,1	-251,1	1656,2	1898,2	-63,4	1961,6
Mart	1842,6	-321,0	2163,6	1058,3	-137,6	1195,9
I rüb	3712,9	-893,5	4606,4	5066,1	-236,8	5302,9
Aprel	3575,7	-283,2	3858,9	2726,4	-247,8	2974,2
May	1988,3	-281,1	2269,4	2496,6	-295,8	2792,4
İyun	493,1	-190,2	683,3	1841,8	-226,2	2068,0
II rüb	6057,1	-754,5	6811,6	7064,8	-769,8	7834,6
I y/illik	9770,0	-1648,0	11418,0	12130,9	-1006,6	13137,5
İyul	1450,5	-205,6	1656,1	2956,7	-206,7	3163,4
Avqust				2328,1	-295,8	2623,9
Sentyabr				1892,5	-357,9	2250,4
III rüb				7177,3	-860,4	8037,7
9 aylıq				19308,2	-1867,0	21175,2
Oktyabr				3868,8	-294,7	4163,5
Noyabr				334,8	-229,4	564,2
Dekabr				94,9	-387,1	482,0
IV rüb				4298,5	-911,2	5209,7
İllik				23606,7	-2778,2	26384,9

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	143056,6	138423,8	111,5	95,9
Təzə meyvə, ton	170413,2	221634,6	130,5	117,9
Kartof, ton	71069,6	31005,2	90,9	88,4
Çay, ton	379,1	3417,7	30,0	45,0
Bitki yağları, ton	1230,2	2678,6	20,0	23,8
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	913,1	1542,0	108,3	100,2
Şəkər, ton	20786,6	15236,8	130,6	146,7
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	5385,2	7389,8	137,7	159,0
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	8711,5	10589,6	137,1	132,3
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	205,0	4241,4	172,0	2,1 d.
Tütün, ton	1326,4	2996,2	35,8	24,9
Bentonit gili, ton	103915,6	8374,9	103,0	113,5
Sement klinkerləri, ton	430411,1	24137,1	113,9	144,9
Mineral gübrələr, ton	136043,5	35732,4	67,7	29,3
Xam neft, min ton	15540,3	9444800,5	94,7	76,2
Xam neft, min ton (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	14050,5	8105790,7	90,3	67,7
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	62749,7	59535,7	140,5	139,1
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	450659,3	223687,0	166,6	157,5
Maye qaz, ton	9945,5	477,6	102,7	12,1
Təbii qaz, milyon kub metr	13413,8	8934144,2	105,6	108,7
Təbii qaz, milyon kub metr (SOCAR və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	13655,4	6272943,8	103,4	67,9
Neft koksu, ton	179599,8	49515,8	2,3 d.	3,0 d.
Polietilen, ton	97341,0	100368,4	160,4	120,2

...ardı

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Polipropilen, ton	108054,2	127746,0	2,3 d.	172,9
Pambıq lifi, ton	42865,9	79368,4	73,7	56,6
Pambıq ipliği, ton	6815,3	20101,3	112,7	79,6
Qara metallardan borular, ton	16223,5	22782,3	100,9	136,7
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	11527,2	6356,2	43,4	35,2
Qara metaldan çubuqlar, ton	36934,8	23542,0	105,9	88,7
Emal olunmamış alüminium, ton	22715,6	54842,8	109,9	82,2

Cədvəl 72

2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında idxal olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	3867,2	15829,0	2,7 d.	2,4 d.
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	18032,4	27003,5	93,0	92,5
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	9748,7	54093,3	81,0	79,1
Kartof, ton	87135,6	25897,4	79,0	84,8
Təzə tərəvəz, ton	20472,2	12246,8	96,6	96,1
Təzə meyvə, ton	78351,4	79443,2	89,1	96,0
Çay, ton	7221,4	38283,3	85,7	90,8
Buğda, ton	578003,7	164684,9	134,5	106,5
Bitki yağları, ton	62690,3	78444,8	92,6	70,1
Xam şəkər, ton	163306,9	102318,2	103,2	119,3
Şokolad və şokolad məhsulları, ton	15839,8	57859,5	105,3	119,6

...ardı

Malların adı	2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında		2022-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min ABŞ dolları)	miqdarı	məbləği
Unlu qənnadı məmulatları, ton	23515,9	60999,0	107,8	123,6
Siqaretlər, milyon ədəd	114,2	2499,4	142,0	140,9
Sement, ton	11669,8	2787,1	67,3	86,2
Dərman vasitələri, ton	17717,5	290517,4	104,6	99,8
Mineral gübrələr, ton	70444,5	43158,5	156,6	117,8
Sintetik yuyucu vasitələr, ton	52694,0	56863,2	114,9	125,4
Polietilen, ton	37428,8	48118,3	164,8	138,5
Polipropilen, ton	11233,5	16771,1	143,4	113,4
Rezin şinlər, ədəd	1485993	63042,4	122,0	123,3
Polad prokatı, ton	238310,1	181091,2	189,3	126,8
Qara metallardan çubuqlar, ton	43715,1	27770,7	89,4	66,8
Qara metallardan küncüklər, ton	16305,3	14504,4	117,3	97,1
Qara metallardan borular, ton	88583,2	144906,0	172,3	161,2
Məişət kondisionerləri, ədəd	154223	43590,2	93,5	83,0
Məişət soyuducuları, ədəd	23712	7372,8	163,0	131,0
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	124254	30048,7	148,0	150,2
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	354846	104593,1	120,0	149,8
Minik avtomobilləri, ədəd	52675	813944,9	138,1	194,4
Avtobuslar, ədəd	80	5408,8	24,3	11,8
Yük avtomobilləri, ədəd	3794	57896,9	139,6	104,4
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	496693	49536,7	112,5	125,2

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızistan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmənistan	Özbəkistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	100,7	110,5 ¹⁾	102,9	105,1 ¹⁾	102,9	97,6 ²⁾	101,6 ^{1)*}	108,3 ¹⁾³⁾	106,2	105,6 ¹⁾	...
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	98,4	100,5	107,1	103,6	98,2	92,4 ¹⁾	102,6	108,9	...	105,7	...
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	84,5	100,0	107,1	95,9	106,4	118,4	94,8	99,8	...	112,8	...
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	120,8	117,2	108,6	112,4	111,1	95,1 ¹⁾	107,6 ¹⁾	128,9	...	107,9 ¹⁾	...
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	104,6	82,2	...	99,2	117,6	84,2 ¹⁾	100,9	114,7	...	100,9 ¹⁾	...
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,1	110,0	105,2	108,8	107,3	...	102,4	108,7	...	107,1	...
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	102,8	110,5	105,6	111,7	106,8	...	102,6	95,6	...	108,6	...
İstehlak qiymətlərinin indeksi	112,2	103,6	106,1	117,2	112,4	118,7	105,4	103,2	...	110,8	...
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	114,8 ⁴⁾	...	112,9 ¹⁾	...	...	...	109,7*	...	...	...	...
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	118,6 ⁴⁾	...	...	...	...	...	108,8*	...	...	...	...
Sərəncamda qalan real gəlirlər	102,3 ⁴⁾	...	103,9 ¹⁾	...	...	...	104,7*	...	...	...	...
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	111,5 ¹⁾	118,5	115,0	118,0 ¹⁾	129,1 ¹⁾	118,7 ¹⁾	112,7 ¹⁾	115,7 ⁵⁾	...	122,1 ¹⁾	...
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı	...	...	93,0 ¹⁾	98,3*	...	...	78,5 ⁶⁾	...	...	...	...
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	...	85,0	75,9	128,1	96,7	84,5	73,1 ⁶⁾	87,6 ¹⁾	...	...	...

...ardı

**2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, milli statistika xidmətlərinin məlumatlarına əsasən)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Türkmenistan	Özbəkistan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	100,6 ⁷⁾	162,1	109,9	89,7 ¹⁾	134,6 ¹⁾	89,1 ¹⁾	...	56,4	...	119,4 ¹⁾	...
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	94,2	2,6 d.	118,9	121,0	101,8	127,4	...	77,1	...	111,3	...
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	101,2	110,7	93,3	84,0	243,8	80,8	...	45,9	...	122,7	...
İdxal (faktiki qiymətlərlə)- cəmi	108,5 ⁷⁾	163,0	122,5	132,2 ¹⁾	130,3 ¹⁾	100,5 ¹⁾	...	116,0	...	119,0 ¹⁾	...
o cümlədən											
MDB dövlətlərinə	126,8	118,1	99,3	91,8	92,7	77,1	...	102,1	...	106,9	...
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	102,3	189,0	167,8	167,7	156,8	109,0	...	136,0	...	126,2	...

¹⁾ 2023-cü ilin yanvar-iyun ayları 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarına nisbətən.

²⁾ 2023-cü ilin yanvar-mart ayları 2022-ci ilin yanvar-mart aylarına nisbətən.

³⁾ Tacikistan Respublikasının Milli Bankının məlumatlarına əsasən.

⁴⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.

⁵⁾ 2023-cü ilin iyun ayı 2022-ci ilin iyun ayına nisbətən.

⁶⁾ 2023-cü ilin iyul ayı 2022-ci ilin iyul ayına nisbətən.

⁷⁾ 2023-cü ilin yanvar-iyun ayları 2022-ci ilin yanvar-iyun aylarına nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

* Qiymətləndirmə.

Qeyd: Türkmənistan üzrə isə ölkənin dövlət orqanının saytından götürülmüşdür. 2022-ci ilin dekabr ayından MDB Dövlətlərarası Statistika Komitəsi Ukrayna üzrə məlumatları əldə etmir.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərle ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni maddi işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövrüyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsinə, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənəsib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər, satışa görə vergilər və s;
- ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);
- dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusişdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmumat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmumat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcmində dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində “əlavə dəyər” göstəricisi istifadə olunur.

Sənaye istehsalı indeksinin hesablanmasında mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə məlumatlar yalnız rüblük dövrilikdə nəzərə alınır.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədən kənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Sahibkarlıq subyektlərinin üzərinə düşən informasiya yükü nəzərə alınaraq mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə rəsmi statistika hesabatlarının təqdim edilməsi dövriliyi rüblük müəyyən edilmişdir.

Bununla əlaqədar aylıq dövrilik üzrə məlumatların tamlığını təmin etmək məqsədilə mikro sahibkarlıq subyektləri üzrə əvvəlki hesabat rübü üzrə əldə edilmiş məlumatlar əsasında növbəti ay üzrə müvafiq qiymətləndirmə aparılmışdır.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisinə – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər - xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitləridir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər – mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitariya qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının (yemlik kökümeyvənilər, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasıdan əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitar kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərinə ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar, yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması, balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların

nəqliyyat vasitələrinin daşdığı yükün həcmi daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edilir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsinə asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindəşma nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edilir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radiorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radiorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin

aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişləri ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun faktiki işləmiş müddətli işçilərin orta siyahı sayına (sosial və ödənişsiz məzuniyyətdə olan şəxslər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədaviyə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmi və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – məşğul və işsiz əhəlinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan və bir qayda olaraq qazanc (gəlir) gətirən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər və əcnəbilərdir.

İşsiz əhali – işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında işəxtaran kimi qeydiyyatı alınan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir. Bu şəxslər, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq işsiz statusu almaq hüququna malikdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhəlinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhəlinin istehlak xərclərinin ümumi

məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçıların qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçıların gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymətləri indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikasının sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti-quraşdırma işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin

dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma qiymətləri indeksi - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə: yükün növünə, göndərmənin ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında müvafiq akt qeydlərində olan məlumatların hər ay statistik cəhətdən işlənməsi nəticəsində əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin 10-cu baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikasını yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyatdan alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.